

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni svet, 2657 So. Lawndale Ave.

Office of Publication: 2657 So. Lawndale Ave., Telephone, Rockwell 4904.

LETO — YEAR XVIII

Članica lista... Chicago, Ill., sobota, 19. septembra (September 19), 1925. Subscription \$5.00 Yearly

STEV. — NUMBER 220

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

OSMA REDNA KONVENCIJA S. N. P. J. V WAUKEGANU, ILL. OFICIJELNI ZAPISNIK ZBOROVANJA

Peša seja 16. septembra 1925.

Predsednik otvori sejo ob osmi uri zjutraj. Navzoči so vsi izvzemši br. bl. Vogricha, ki še ni došel na konvencijo.

Predsednik imenuje rediteljem brate Likovicha in Banicha. Brat Ciganich se pritoži, ker je bil najprvi imenovan za reditelja. Predsednik mu pojasni, da je to delo na konvenciji, ki ga bodo morali tudi drugi delegatje vršiti. Br. Pečnik, ki je bil tudi reditelj prvi dan, pa pravi, da je ravno drugačnega mnenja, in da je rediteljstvo prav tako častno delo, kot vse drugo v zvezi s konvencijo.

Čitanje zapisnika tretje seje. Br. Stržaj, št. 326, predlaga, da se zadeva glede Šavsca vrže iz zapisnika.

Trečnji pr. predlaga, da naj ostane v zapisniku kot je. Pro tipredlog sprejet, da ostane v zapisniku.

Br. J. Zvertnik prav, da naj bo za vse enako. Ako se ene osebnosti vržejo iz zapisnika, naj se tudi vse druge.

Br. Alesh pravi, da naj se vse priobči, kot je spisano zdaj v zapisniku.

Br. Kern argumentira, da je zapisnik preveč obširen, in da bi se ga moralo skrajšati. Saj ni treba vse podrobne govorice, ki nimajo posebnega pomena, beležiti v zapisnik.

Br. John Spolarich poda popravek, da je bil navzoč včeraj na seji, v zapisniku pa je označen nenavzoč.

Br. Novak izjavi, da za poimensko glasovanje ni treba da je predlog, ampak je zahteva, ki postane veljavna, če eno četrtno navzočih podpira zahtevalca. Se tako vpoštevta.

Br. Joe Preslesnik protestira, ker ni bil omenjen v zapisniku, da je predlagal br. Zgonika v konvenčni odbor.

Br. Anton Tratnik predlaga, da se zapisnik sprejme s temi popravki. Sprejeto.

Čitanje pisma in brzojavnj: Pisma: Društvo Danica, št. 22, South Range, Mich.; dr. Naprej do Zmaga, št. 419, Harwick, Pa.; dr. št. 426, Clairton, Pa.; dr. Napredni Slovenci, št. 235, Newburg, Kans.; dr. Studenček pod ško, št. 213, Clinton, Ind.; in od brata Joe Perhmeta, člana dr. št. 65, Breezy Hill, Kans.

Brzojavka. Dr. št. 383 iz Miami, Arizona, po Galichu, ki brzojavlja, da je umrl član br. Starčevich. Predsednik pozove navzoče, da vstanejo s sedežev in založaja.

Pozdravni brzojavji: Dr. iz Fairpoint, Ohio; dr. iz Gilbert, Minn.; dr. št. 5, iz Clevelanda, Ohio; dr. št. 390, iz Calumeta, Mich.; in Anton Zbašnik, predsednik J. S. K. J., iz Pittsburgha, Pa.

Nujne zadeve: Odbor za resolucije poroča, da je poslal sledečo brzojavko S. D. Z., zborujoči v Clevelandu, Ohio:

"Konvencija S. N. P. J. pozdravlja glavno zborovanje Slovenske Dobrodelne Zveze in ji želi največje uspehe pri njenem delu."

Br. Imbro Robich, št. 158, predlaga, da nesme nihče govoriti več kot dvakrat k enostri reči. Predlog sprejet.

Preide se na nadaljevanje poročila odbora.

Bolniški tajnik, br. Blas Novak poroča:

POROČILO TAJNIKA BOLNIŠKEGA ODELKA.

Če njeni bratje:

Iz poročila o stanju bolniškega sklada, ki so bila predložena sejam glavnega in gl. izvrševalnega odbora je razvidno stanje bolniškega sklada, kot tudi posameznih bolniških razredov. Valed tega se v tem poročilu ne bom izpuščal preveč v podrobnosti. Poročati hočem le o splošnem prometu bolniškega sklada in razredov v zadnjih šestih letih in pol.

Prva polovica leta 1921 sicer ne spada v to poročilo, a ako hočem predočiti razliko prometa leta pred nastopom mojega službovanja kot bolniški tajnik, s sedanjim prometom, moram poseči nazaj do 1. januarja 1921.

Pregled dohodkov in izdatkov bolniškega sklada za dobo od 1. januarja 1921. do 30. junija 1925.

DOHODKI			
V 6 mesecih zaključkom leta— dneva	Štev. čl. zav. za podpora	redna mes.	izredna vrnjeno skupaj
1921. 30. jun.	20917	\$ 148,772.25	\$ 67.00 \$ 148,839.25
31. dec.	21588	160,865.00	698.50 161,563.50
SDPZ 31. dec.	4225	30,214.54	30,214.54
1922. 30. jun.	20687	194,818.18	258.40 195,076.58
31. dec.	27933	204,816.12	1,016.61 205,832.73
1923. 30. jun.	30112	231,286.82	576.82 231,863.64
31. dec.	32560	239,145.76	378.00 239,523.76
1924. 30. jun.	34513	260,228.45	273.00 260,501.45
31. dec.	35620	294,824.00	7,850.00 302,674.00
1925. 30. jun.	36301	282,820.05	31,255.50 314,075.55
Skupaj		\$2,047,391.17	\$39,378.00 \$3,776.71 \$2,090,545.88

IZDATKI

V 6 mesecih zaključkom leta— dneva	Število naknadil (naknadil)	izplačane podpore	prilike prihodniznaj
1921. 30. jun.		\$ 126,255.00	\$ 22,584.25
31. dec.	9567	158,541.50	3,022.00
SDPZ 31. dec.		29,570.50	644.04
1922. 30. jun.		222,849.50	27,974.92
31. dec.	11901	173,286.50	32,546.23
1923. 30. jun.		227,440.00	4,422.64
31. dec.	12395	221,884.82	17,632.94
1924. 30. jun.	7627	285,544.00	24,860.55
31. dec.	7705	296,469.00	6,412.00
1925. 30. jun.	9466	370,185.50	55,909.07
Skupaj	58661	\$2,112,026.32	\$67,264.10 \$198,744.54

V tej dobi se je torej bol. sklad v celoti znižal za \$21,480.00.

Ako tej vsoti prištejemo v zadnjem času vplačano izredno mesečno v znesku \$39,378.00, dobimo vsoto \$60,858.44, kolikor je bilo v tej dobi več bolniške podpore izplačane, kot so znašali redni prispevki za bolniški sklad. V prvi polovici leta 1922 in 1924 izkazujemo višja izplačila kot uplačila, kar pa se je v drugi polovici leta več ali manj poravnalo, tako da je skupni bolniški sklad koncem leta 1924 izkazoval višjo bilanco kot začetkom leta 1921. V prvi polovici tekočega leta se pa je izredno veliko bolniške podpore izplačalo, kajti izplačila omenjenih 6 mesecev presegaajo redne prispevke za \$87,164.07, kar ne moremo pričakovati, da se

(Dalje na 3. strani.)

Današnja številka Prosvete je povečana na osem strani radi obširnega konvenčnega zapisnika onih sej, na katerih so bila predložena poročila gl. odbornikov.

KONVENČNE VESTI

Se nekaj o komunistični aferi. Glavni odbor se voli na konvenciji. Kandidirajo lahko tudi člani, ki niso delegatje, druge vesti.

Waukegan, Ill. — K rabuki in ostavitvi podpredsednika Hafnerja na sedmi seji (17. septembra) je treba dodati še tole: Br. Hafner je sam direktno na konvenciji obdolžil br. Zajca, da je bil "izvoljen že v Chicago" za predsednika konvencije. Nato je v dvorani nastal velik hrup. Delegatje so protestirali proti obdolžitvi. Predsednik br. Zajc je pozval br. Hafnerja, naj takoj dokaže vso korupcijo in gnitobo, o kateri je govoril prejšnji večer na komunističnem shodu. Hafner je ponovil svojo trditve, da je že v soboto slišal, da bo br. Zajc predsednik konvencije. Br. Zajc je nato zahteval, naj konvencija ponovno voli predsednika, da se dokaže, če imajo delegatje zaupanje vanj ali ne. Izročil je predsedništvo br. Goršku, drugemu podpredsedniku in zapustil oder. Vprašal je delegate, če je kdo med njimi, ki ga je videl in slišal, da je on agitiral za predsedništvo. "Ne!" je zagrmelo v dvorani.

Nato je konvencija na predlog br. Hrasta dala br. Zajcu popolno zaupnico. Sledil je predlog, da se podpredsednik Hafner odstavi radi neutemeljene obdolžitve in neumestnega kritičnega uja jednote. Predlog je bil sprejet z veliko večino.

Komunistična afera je vzela skoraj pol dneva.

Na osmi seji se je nadaljevala razprava o pravih. Točka glede števila delegatov na prihodnji konvenciji ostane pri starem, izpremenjena pa je točka glede meseca, v katerem se vrše konvencije. Prihodnja konvencija se vrši meseca maja. Konvencija je tudi sklenila, da se glavni odbor voli na konvenciji in ne več s splošnim glasovanjem. Za ta predlog je bilo oddanih 273 glasov.

Sprejet je bil tudi predlog, da za gl. odbornike lahko kandidirajo tudi člani, ki niso na konvenciji.

V nedeljo 20. septembra se vrši v konvenčni dvorani veliki javni delavski shod, na katerem bo govoril Eugene V. Debs. Zvečer se pa vrši predstava Gorkijevega "Na dnu", katero priredi slovenski socialistični klub št. 45.

Anglija je proti razoroženju Evrope

To je pokazal angleški delegat na zasedanju lige narodov v Ženevi.

Ženeva, 18. sept. — Sir Cecil Hurst, angleški delegat na zborovanju lige narodov, je včeraj podri iluzije onih delegacij, ki so ogrevajo za evropsko razorožitveno konferenco pod avspicijami lige narodov v prihodnjem letu. Hurst je dejal, da Evropa še ni pripravljena na razorožitev in liga bi se zdaj še samo bližala z vsako tako konferenco.

Fašisti aretirali sto komunistov.

Florenca, Italija, 18. sept. — Tukajšnja policija je aretirala okrog sto komunistov, ki so obtoženi, da so organizirali splošno vstajo proti fašistom. Med a-retiranimi je tudi več žensk. A-retiranci so v velikem številu člani mladinske komunistične organizacije. Policija zdaj stika za orožjem, ki so ga baje pripravili.

RUDARJI NAJ PAZIJO NA ČASOPISJE

Lažljivo poročilo, katerega je izdalo kapitalistično časopisje o razstrelbi v Fairmontu, je moral popravit šele Federated Press.

Chicago, (F. P.) — Tretji teden premogarske stavke je pri koncu. Na poljih mehkega pre-moga so še vedno slabe razmere, kolikor se tiče obratovanja po unijkih jamah. Vloga kapitalističnega časopisja za prikazovanje teh razmer in o obstoju rudarske organizacije je pa zanimiva; časopisje hoče vpikvati posebno na drugo delavstvo.

Kapitalistični Associated Press na poseben način poroča novice iz rudarskih krajev. Dosedelno skrbi, da lepo pobarva vesti o stavki, in da ljudstvo bere te vesti v taki luči, kot žele mogotci.

Asociiran tisk je 17. marca t. l. poslal iz Fairmonta, W. Va., po brzjavu vest po svetu, v kateri je poročal, da je bilo več rudarjev ubitih pri rudniški eksploziji. Vest je bila opisana tako, da naj bi služila za ohranjen organiziranih delavcev. Napisano je bilo, da se je eksplozija pripetila v šestu, ko se je razstrelil dinamit in nitroglicerin s bombo, ki je bila spuščena skozi rov s površja rudnika. Pri tem je Asociiran tisk pridjal, da je bila majna neunijska. Kako je hitro zapelo vse kapitalistično časopisje po prejemu te vesti! Kričali, da cele rdeči, veliki napisi so razkrivali gorastano vest.

Največji ameriški tisk je na premeten način razširil to vest, ki je bila absolutno brez podlage. Edini namen vesti je bil pokazati unijske rudarje kot morilce neunijskih ljudi. Naslednje dni po dotični objavi ni Asociiran tisk izdal nobenega glasu več o namišljenem dogodku. Zvezni rudniški urad tudi ni imel najmanjšega poročila o slični eksploziji. Državni rudniški department v West Virginiji ni do 26. avgusta mogel podati najmanjšega poročila, da se je v tamošnjih krajih res pripetila kakšna eksplozija, povzročena z bombo. Eksplozija, ki je res bila v Fairmontu, pa se je pripetila iz vzrokov, od katerih se je porota izjavila, da so ji neznanj. V poročilu porote tudi ni nič rečenega o kakih bombi.

List Daily News v Greensboro, N. C., ki je naročnik Asociiranega tiska, je priobčil dne 7. septembra poročila o doganjanjih porote. Vest ni prišla od imenovanega tiska, temveč od zasebnega državljana v Greensboru, ki je izbral dejstva in sestavil poročilo. Tako je dotični list precej dobro razgall početje Asociiranega tiska s vestmi, katere prireja tako, da so proti delavstvu.

Državljan iz Greensbora vprašuje, ali je mogoče kje najti še bolj brezskrbno in kriminalno nemarnost, kot jo uganja Asociiran tisk. Najbrž je 'nemarnost' še premlj izraz za početje z vestmi, kakor jih zadnje čase prireja Asociated press zlasti o stavki rudarjev.

Lloyd George za nacionaliziranje zemlje.

London, 18. sept. — Lloyd George, prejšnji premijer, je te dni otvoril kampanjo za nacionaliziranje zemlje. S to kampanjo upa Lloyd George zopet priti h krmlju vlade na čelu liberalne stranke. Njegov načrt je, da država prevzame vsa velepossestva v Angliji, razdeli zemljo v manjše kmetije in s tem reši vprašanje prehrane in brezposelnosti. Izjavil je takoj, da načrt ni socialističen, kajti on je za to, da se podržavljenja zemlja plača lastnikom po sedanjih vrednosti.

Hill bo predlagal odpravo prohibicije

Kongresnik iz Marylanda predloži v decembru resolucijo za razveljavljenje 18. amandementa.

Columbus, Neb. — Kongresnik John Philip Hill iz Marylanda je naznanil 17. septembra, ko je došel sem na razstavo, da v prihodnjem decembru, čim se snide kongres, predloži resolucijo za razveljavljenje osemnajstega amandementa ustave, ki se tiče prohibicije.

"Prohibicija je bila preizkušena in dokazal se je, da je popolen flasko. Čas je torej prišel, da se 18. amandment briše, če že ne za drugo, pa vsaj zato, da ne bo delal sramote zvezni ustavi."

Konvencija Illinoiske delavske federacije

Načrt za unijoniziranje bančnih uradnikov. Resolucije radikalnih delegatov pokopane brez debate.

Champaign, Ill. — V četrtek je bilo na dnevnem redu konvencije Illinoiske delavske federacije vprašanje organiziranja bančnih uradnikov. Duan Swift, zastopnik Zveze bančnih klerkov v Chicagu, je apeliral, da delavske organizacije pritiskajo na banke, v katerih imajo naložen denar, da se uslužben-cem dotičnih bank ne sme krattiti pravica organiziranja; ako gospodarji zavoda ignorirajo pritisk, naj unije vzamajo svoj denar in ga nalože v taki banki, ki je naklonjena organizaciji.

Swift je poročal, da so razmere v večini bančnih zavodov naravnost nezonsne. Povprečna mesečna plača klerkov ne presega \$100 in delati morajo po 60 do 70 ur v tednu. Čikaška unija bančnih klerkov ima člane v desetih bankah in zdaj je v teku gibanje za ustanovitev mednarodne unije bančnih uslužben-cov. Vseh članov v Ameriki je 2500. Ameriška delavska federacija je obljubila dati čarter kakor hitro članstvo naraste na 6000.

Radikalna manjšina, ki ne šteje pol ducata glasov, je predložila resolucije za ustanovitev delavske stranke, amalgamiranja unij po industrijah, priznanje sovjetske vlade itd. Vse te resolucije so bile odklonjene brez debate — dokaz, da je konservativna večina absolutno v sedlu.

Vsuga skupaj je bilo predloženih 56 resolucij; večina je bila zavrnjenih.

Afera glede državne univerze v Urbani; katero je spravil na dneveni red delegat Wright iz Chicaga, je bila končana ugodno za prizadete kroge. Wright je obtožil vodstvo univerze, da dopušta pijančevanje in druge nespodobnosti med dijaki in di-jakinjami. Konvencija je poslala posebno deputacijo na vsučilišče, da se prepriča o stvari. Deputacija se je vrnila z izjavo, da je Wrightova obtožba popolnoma neutemeljena.

Prihodnja konvencija se vrši v Streatorju, East St. Louis, ki je vroče tekmoval za to čast, je izgubil bitko.

Iz Tokija v Berlin v 60 urah po zraku.

Berlin, 18. sept. — Japonaki letalec Aba je včeraj prispel iz Tokija v Berlin v šestdesetih urah. Letel je preko Mandžurije, Sibirije in Rusije. V Berlinu je bil navdušeno sprejet.

Sovjeti znižali poštnino.

Moskva, 17. sept. — S 1. oktobrom se poštna pristojbina za pisma, ki gredo v inosemstvo, zniža na 14 kopejk na 20 g. Zdj znaša 20 kopejk.

VIHAR PROTESTA PROTI KELLOGGU

Borah žigosa odlok, da Saklatvala ne sme v Ameriko. Unija za civilne svobodščine protestira. Saklatvala pravi, da je Kellogg lažnik in lakaj angleških toriljev.

New York, N. Y. — Unija za ameriške civilne svobodščine je v četrtek poslala državnemu tajniku Kellogggu protestno brzjavko radi zabranitve vstopa angleškemu komunističnemu poslancu Saklatvali na ameriška tla.

Washington, D. C. — Odlok državnega tajnika Kellogga, da angleški komunistični poslanec Šapurji Saklatvala ne sme priti v Združene države kot delegat Velike Britanije na konferenci interparlamentarne unije v Washingtonu, je izrazil veliko furijo v glavnem mestu in po Ameriki sploh.

Senator Borah, predsednik senatnega odseka za zunanje zadeve, je v četrtek ponovno kritiziral Kelloggov odlok. Izjavil je, da spravi afero pred kongres in on sam bo v senatu nastopil proti administraciji stare garde, ki se je že enkrat bližala s Karolyjevo afero.

Borah je dejal, da mora kongres nekaj storiti, da administracija ne bo samolastno nastopala v takih slučajih. Amerika ima vakons, ki jo ščitijo proti slozabi svobode govora.

"Mr. Kellogg je storil zelo nesrečen korak, ki nikakor ne pristoja v naši demokratični republik. Šči imamo postavbe, ki nas dovolj čuvajo. Ako bi Saklatvala prelomil te postavbe, je lahko aretirani; če bi hujsakal Američane na zločino, je lahko zaprt," je dejal Borah.

Borah je prejel kablogram od Saklatvale, ki sporoča, da je Kellogg napačno citiral njegov govor.

Kellogg se trdovratno drži svojega sklepa in pravi, da ima na podlagi naseljeniškega zakona pravico zabraniti prihod v Ameriko vsakemu tujcu, ki je "nevaren radikalec". Ako se med delegati, ki pridejo na medparlamentarno konferenco, pojavijo še kateri tak radikalec, bo takoj deportiran. Kellogg pravi dalje, da je naredil tozadevni zaključek v sporazumu s predsednikom Coolidgeem in predsednik se popolnoma strinja z odlokom.

London, 18. sept. — Šapurji Saklatvala, indijski poslanec v angleškem parlamentu, kateremu je ameriška vlada zabranila vstop v Združene države kot delegatu medparlamentarne konferencie, je včeraj izjavil: "Če pridem v Ameriko, lahko dokazem državnemu tajniku Kellogggu v desetih minutah, da je lažnik in sramotilec."

Saklatvala je dalje dejal, da pojde vseeno v Ameriko, in če na noben način ne dobi vstopa, pojde v Kanado.

"Kellogg je s svojim odlokom pokazal, da je zvesti lakaj angleških toriljev in imperijalistov," je nadalje rekel Saklatvala. "Toriji nimajo oblasti, da bi mi zabranili oditi od tukaj, tedaj je šel Kellogg zanje po koštanj v Erjavico. Jaz ne verjamem, da so vsi Američani Kelloggji, zato počakam na odsiv javnega mnenja v Ameriki. Kellogg je napačno citiral moj govor in zavil moje besede samo zato, da je našel vzrok proti meni, ker sovražki komuniste."

Konservativni krogi angleške vlade si veselja manejo roke vsled akcije ameriškega državnega tajnika napram komunističnemu poslancu Saklatvali. Vsi reakcionarni listi odobravajo odlok Kellogga.

Agitacije za "Prosveto"

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasa po dogovoru. Rokopis se ne vrača.

Naročnina: Zedinjene države (inven Chicago) \$5.00 na leto, \$1.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Clairo \$6.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.65 za tri mesece, in se izplačuje vsako leto.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2357-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

datum v oglepanju n. pr. (Ans. 21-25) poleg vsakega lista na lastno pomeni, da vam je s tem dnevnom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne zavali list.

DRUŽABNI POMEN DELAVSKIH STROKOVNIH ORGANIZACIJ.

II.

Ce pogledamo v zgodovino, tedaj se prepričamo, da so živeli povsod posamezniki, kjer se je kapitalizem pričel razvijati, ki so čutili z delovnim ljudstvom in so prav do bro razumeli zla, ki jih prinaša kapitalistični načia proizvodnje. Ti posamezniki so večkrat dvignili svoj glas v interesu delavstva in proti brezmejnemu izkoriščanju delavcev. Ampak ti glasovi so ostali glas vpijočega v puščavi. Komaj so zagovorniki človeških pravic umolkniili, takoj so se oglašili izkoriščevalci ali pa brezumni zagovorniki kapitalizma in so izjavili, da najmanje skrajšanje delovnih ur stavi v nevarnost obstoj industrije, ker omejuje dobiček tovarnarjev in podjetnikov, ki ga potrebujejo, da ga zopet nalože v industrijskih podjetjih. In ti glasovi so zmagali.

Ampak z razvojem kapitalizma se je prikazal še en pojav, ki je posebno vzbujal strah pri vladarjih v Evropi. Kapitalistično izkoriščanje je tako spodjedalo in uničevalo zdravje delavskega razreda, da so v evropskih državah, v katerih je militarizem "španciral" na prvem mestu, se pričeli bati, da ne bodo dobili več toliko vojaških novincev, kot jih potrebujejo. To je bil vzrok, da so v Angliji, v kateri je kapitalizem že dobro pognal svoje korenike, uvedli deseturni delavnik. Karel Marks, oče znanstvenega socializma, je imenoval uvedbo deseturnega delavnika svoječasnno največjo izpremembo na gospodarskem polju v teku ene generacije.

Za delavce je bil to prst, ki jih je učil, kje je treba pričeti, ako si hočejo zboljšati svoj življenjski položaj: izvojevati skrajšani delavnik, več mezd in več časa za svojo izobrazbo! Ampak kako se naj to doseže? Naučili so se, da en sam delavec niesar ne opravi, da je podoben kaplji na veji, katero otrese prvi rahli vetrič, ki zamajo vejo. Torej kaj, ako posamezen delavec niesar ne opravi? Združiti se je treba in zahtevati. Tako so nastala v Evropi prva delavska izobraževalna napredna društva, iz katerih so se razvile najprvo delavske strokovne organizacije stare šole in kasnejše moderne industrijske organizacije. Ameriški delavci so pričeli tudi zgodaj organizirati, ko se je pričel razvijati kapitalizem. Najprvo vidimo stanovske organizacije, za njimi Narodno strokovno unijo, nato Viteze dela, nakar sledi Ameriška delavska federacija, poleg teh se pa razvijajo še druge delavske strokovne organizacije, ki so sicer samostojne, kadar pa zahteva položaj, so pa solidarne z drugimi delavskimi strokovnimi organizacijami.

Ko so se ustanovile delavske strokovne organizacije je bil ustvarjen protiutež proti brezmejnemu kapitalističnemu izkoriščanju. In ta protiutež je velike vrednosti za človeško družbo. Kapitalizem ima uničevalno lastnost. Ako bi tega protiuteža ne bi bilo, bi kapitalizem trajno povečeval svojo uničevalno lastnost, razdiral bi in podiral, kakor silen vrtinčasti orkan, ki drvi čez plan. Da kapitalizem ni razvil svoje uničevalne lastnosti do te meje, gre velika zasluga delavskim strokovnim organizacijam, ki so se postavile njemu nasproti, da ni ustvaril na milijone in milijone beračev brez volje in cilja, ki udano čakajo, kdaj jih smrt reši trpljenja na tem svetu.

In dokler postoji kapitalistični gospodarski sistem, so strokovne organizacije potrebne. Ako bi čakali toliko časa, da saj večina ljudi postane tako pametna, da izvoli zakonodajce, da napravijo konec kapitalistični samopasnosti, tedaj bi kapitalizem razvil tako svoje zle lastnosti, da bi bil vsak odpor proti njemu zastoj.

Delavskim strokovnim organizacijam po vsem svetu gre precej zasluge, da reakcionarji ne morejo več vpostaviti na pr. carskega režima v Rusiji. Strokovno organizirano delavstvo bi se uprlo proti takim poizkusom in to je dobro znano kapitalističnim brezobzirnežem.

Po dokaze pa ni treba hoditi v Evropo. Tisti, ki delajo že trideset let v industriji, naj se kar spomnijo nazaj pod kakšnimi pogoji so delali v industriji. In če to store, bodo priznali, da se je veliko spremenilo in da ima delavska strokovna organizacija precej zaslug za te izpremembe.

Vsaka delavska strokovna organizacija — politična.

strokovna in gospodarska — ima svoje zasluge, da smo na potu v boljši gospodarski sistem in da se temu sistemu vedno hitreje bližamo, in tako jim ima tudi delavska strokovna organizacija. O tem ni dvoma. (Dalje prihodnjčič.)

ŠOLE IZ NAŠELINE

Barberton, O. — V naši naselbini je preminul sobrat John Volk, član društva "Triglav" št. 48. Dne 8. septembra je levil rube, pri čemur je ob eni in petnajst minut popoldne sšobil za tukajšnje tovarno Columbia Chemical Co. v Wolf Creeku. Pogreb se je vršil dne 7. septembra ob starih popoldne civilno.

Takega pogreba še ni bilo v naši naselbini, da bi bilo toliko udeležbe, kakor za pokojnim sobratom. Pokojni br. Volk je bil tudi član tukajšnjega kluba J. S. Z. št. 232 in pevskega odseka. Slednji je pokojniku zapeel žalostinko pred hišo žalosti in potem še na grobu.

Pokojni John Volk zapuša tu dve sestrični ter mater in sestro v stari domovini, kolikor je meni znanega.

Tukajšnje pokojnikove sestrice so hotele imeti cerkven pogreb za pokojnikom, za kar je društvo tudi dalo pa razpolago. Šlo so do župnika, da bi pripravil cerkven pogreb, a župnik se je izrazil, da en pokojnika ne pokopije, kajti sam se je rajni izrazil napram župniku, da on ne maha nič imeti s cerkvijo. Za to dam tukajšnjemu župniku tudi kredit, da se ne vtika tja, kjer ve, da bi bilo proti volji pokojnika. Napravil naj bi z vsakim tako, kakor je sedaj in naj bi ne delal izjem. Tu je namreč še precej Slovencev umrlo, ki so se izrazili, da hočejo biti pokopani civilno, pa se njih želja ni izpolnila, ker niso bili njih sorodniki zato.

Ravno pri tem pogrebu se je izkazalo, da je to resnica. Zato pa bratje in sestre pri društvu "Triglav", si usojam priporočati, da bi vsak napravil pisemno izjavo, katero naj bi zapečatili v posebno kuverto in bi naj jo dal tajniku društva. V njo naj bi vsak vnesel, kako želja biti pokopani: cerkveno ali civilno. Potem ne bo imelo društvo, kakor tudi ne sorodniki, nobenega nepotrebnega dela. Bratje in sestre, storite svoje dolžnost, da ne bo prišlo do takih izrazov, kakor je bilo s pok. Johnom Volkom. Tu ste videli, kako je, ko kdo umrje. Pokojnik je bil dobra duša v življenju, dobrodošel povešč. Bil je na stanovanju pri družini, katera pa ni marala njegovega trupla, ko je isvedela, da ne bo pokopano cerkveno. Hoteli niso več pokojnika pod streho. Zato je vzel truplo mrtvega sobrata naš br. tajnik.

Prav lepo se zahvaljujem vsem, kateri ste popolnoma brezplačno vozili na pogreb, in vsem, kateri ste položili sveče cvstice na pokojnikove krsto. Hvale vsem, kateri ste iskali čast na zadnji poti. Dragemu pokojniku Franku Volku pa bodi lahka ameriška gruda. — John Jankovich, član društva št. 48.

Claridge, Pa. — V imenu društva "Bratoljub" št. 7 S. N. P. J. se zahvalim vsem domačim in sosednjim društvom kakor posameznim članom, ki so nas posetili dne 29. avgusta t. l., ko je imelo naše društvo "Bratoljub" št. 7 S. N. P. J. razvitje zastave. Zahvalim se pa tudi našemu glavnemu podpredsedniku br. Andreju Vidriču za ganljiv govor. Najlepša hvala pa društvu št. 232 v White Valleyju, Pa., katero se je udeležilo korporativno in v polnem številu s svojimi društvenimi zastavami.

Bratski posdrav od društva Bratoljub št. 7 S. N. P. J. — Mike Baloh, tajnik.

Springfield, Ill. — Edino kulturno društvo v tukajšnji naselbini, pevsko društvo "Naprej" je privedlo dne šestega septembra koncert a proslava 14-letni-ce obstanka. Pri otvoritvi koncerta je predsednik društva pozdravil navzoče in poročal o težkočah, katera imajo kulturna društva ter da bi se udeležilo te prireditve več zunanjih pevskih društev, ki pa radi slabih delavskih razmer niso aktivna. Vseeno je bil program precej bogat. Prvo je nastopil zbor Naprej in je zapeel "Posdrav" in "Na

dan", pozneje pa še dve pesmi. Zbor je pel prav dobro. Le tako naprej in boste dejali čast tukajšnji slovenski naselbini. Nastopil je tudi tukajšnji nemški zbor, ta je mešan, izvešan zbor, ki je bil huzno odobravanja. Tu di kljub sitnašev, ki sestoji iz mladih fantov in deklet, je usral na željo poslušalcev večkrat zaigrati.

Lepo je bilo slišati slovenske deklice, ki so igralo na piano in gosli, ter fantje na harmoniko.

Po koncertu je bil ples in prosta zabava. Udeležba za tako prireditev ni odговarjala. Mnogo rojakov se je udeležilo in so sedajšnji naselbin, in celo iz oddaljenega Nokomina, tako da je bilo drugih skoro več kakor domačih.

Vroče je bilo bolj kot kdaj za ta čas, in tako je marsikdo isostal. Prihodnjčič, ako ne bo tako vroče, jih bo morda kaj več. — Eden navzočih.

Vešč iz Jugoslavije

Velika tatvina v Novem Sadu. — Uprava finančne direkcije v Novem Sadu je prijavila policiji, da je iz tresora direkcije na čuden način izginilo 29.000 dinarjev. Ključavnica tresorja je bila poškodovana in so bili vsled tatvine osumljeni tisti, katerih dolžnost je bila, da pazijo na tresor. V teku preiskave je bil aretiran Stjepan Lukić, sluga direktorje, v čegar stanovanju so našli več tisoč dinarjev, o katerih ne more podati pojasnila. Policija domneva, da Lukić ni sam izvršil tatvine.

Samomer pomočnika zagrebskega poštnega ravnatelja. — V stanovanju pošnega nadupravitelja na Sušaku, g. Lunačka, se je odigral te dni senzacionalen dogodek. K Lunačku je prišel iz Zagreba pomočnik direktorja pošte in brzojavca Gjuro Filković, ter ga prosil, da bi se smel pri njem nekoliko odpočiti. Nadupravitelj mu je odkazal posebno sobo. Ko pa naslednje jutro gost ni prišel iz sobe, ki je bila od znotraj zaklenjena, je nadupravitelj poslal po ključavniciarja. Filkovića so našli v sobi nezavestnega. Uradni zdravnik mu je nudil prvo pomoč. Z brzojavkom so ga peljali v Zagreb vendar je moč na potu blizu Ogulina umri. Po zdravniški izjavi se je Filković, ki je bil baje živčno bolan zastrupil s lizolom.

Sreča v snežici na Doberni. — Na Doberni se je pri odstranjevanju zemeljskih plasti utrgala zemlja in podala enega delavca do vratu, eno delavko pa došla zasula. Na pomoč je hitro prišlo okoli 20 mož, ki so zadržali kos hriba, tečečega v nižavo, drugi pa so odkopavali zemljo in slednjič obs poneorečenca rešili. Ko sta bila opa, delavec in delavska, ki sta odšla s lahкими poškodbami, rešena, so možje popustili in več sto kubičnih metrov prsti se je zrušilo v dolino.

Vinarska in sadjarstvena šteta v Mariboru, ki je bila do sedaj dveletna, se je spremenila v enoletno.

Usmrtilitev morilca vojvode Miševića. Dne 30. avgusta je bil v Stipu usmrčen morilec komitakega vojvode Stojana Miševića, Čiro Gligorović Keleš, in sicer ravno tam, kjer je izvršil svoj zločin. Justifikaciji so prisostvovali le uradniki, dočim je bilo od ostalega občinstva navzočih le nekaj oseb. Morilec so pripeljali s avtomobilom v spremstvu orožnikov. Med vožnjo so se mu od strahu ves čas tresla kolena. Po prečitaniu smrtne obsodbe pa je vprašal svecenik, ali obzaluje svoje dejanje. Keleš je s krepkim glasom odgovoril: "Ne!" Nato je mirno stopil v izkopano jamo in si tudi ni pustil zavegati oči. Stirje strelji orožnikov so napravili konec njegovega življenju.

Peščar valj od strele. Ob priliki zadnje nevihte je na Teharjih pri Celju udarila strela v Simencev hram, ki je bil takoj ves v plamenu in je z inventarjem vred pogorel do tal.

ZARKOMET

Reporti s konvencije.

Neki delegat je rekal, da je prišlo okrog 260 delegatov in delegatkinj "iz Zirušenih drinav" v Waukegan z namenom, da "napravimo še boljši red kot je bil prej."

Ne vem, ali se ta "boljši red" tiče jednote ali Waukegana. — Zarkometov reporter.

Zelo važno v socialističnem gibanju je kulturno delo. To se je pokazalo v turek svečer pri dramaki prireditvi, ko je elektriki zmanjkalo olja in ko so slavni delegatje v temi čakali, da se dvigne zastor. Prosvetnemu odseku gre zasluga, da je zbral med delegati zadosti kulturnih Gorenjcev, ki so bili zmožni zabavati občinstvo za časa čakanja. Največja zasluga pa gre predsedniku prosvetnega odseka, sodrugu Joškotu Ovnu.

Splošna želja je, da Joško takoj zbere vsa dobra grla in nas tudi danes zvečer tako zabava, seveda s pogojem, da ni treba izključiti Dolenjcev, če hoče kateri pristopiti h Konvencijemu Pevakemu Zboru, ki nastopa pod avspicijami javne konvencije slavne Slovence narodne podporne jednote v slavnem Slovenskem narodnem domu v slavnem mestu Waukeganu in slavni državi Illinois v slavni Junajted State ali Ameriki. — Drugi reporter.

Miha kiha.

Mr. Miha Kocinar, ki te dni oprezno stopica po Waukeganu — kakor da nosi jajca v Karlovec — je imel včeraj malo smole, ki pa bo jutri večja in pojutrišnjem še večja. Shucks! Ni hče ne ve kako je to prišlo, a prišlo je. Miha je nekaj "omegal" v spodnjih prostorih Narodnega doma, kjer krajkuje kuharice in lepe natakariče. Ker se Miha v bdenju in spanju predbore zaveda prevažne misije, katero si je naložil, je tudi v spodnjih prostorih držal eno roko na žepu, drugo pa v žepu. Ker pa je Bog dal Mihatu samo dve roki, je bil brez nosne straže. Tedaj ga je nekaj udarilo po nosu s tako silo, da je šlo v nos.

RADA BI IZVEDELA

kje se nahaja prijateljica Terezija Indihar, doma iz Dola pri fari Tržiče na Dolenjskem. V Ameriko je prišla leta 1921, nekam v Pennsylvanijo. Ako boe čitala ta oglas, naj se prijavi pisemno na naslov; Agnes Hrivoda (prejšno ime Agnes Hribar) 928 N. Arnolda Ave., Indianapolis Ind. (Adv.)

Agitirajte za "Prosveto"!

Vprašajte soseda

Kuharice pravijo, da je bil navadni poper. Drugi pa, ki ve-do več kakor krompir peč, pravijo, da se Miha hodi hladiti pod pipo, odkar zopet sije sonce po Narodnem domu. Tretji domnevajo, da je bil Zarkometov poper. Naj bo kar hoče, klepec ali babica, fakt je, da je Kocinar od histega momenta premična konvencija tisoč in ene eksplozije.

Miha, ki je dosleden, potrpežljiv in oprezen, bo počakal do nedelje. Ako ga do tega časa ne mine, ne ve nihče, kaj naredi. Eno je gotovo kakor papeževa smrt: toče ne bo naredil, ker ni hodil v črno jelo.

Miha Kocinar dela le načrte. That's all. ...

Tedaj se premiče.

Nekoč so vse ceste vodile v Rim, kjer je bil sedež lige krščanskih narodov. Danes vodijo ceste v Ženevo, kjer zboruje liga krščanskih in nekrščanskih narodov.

In vse to ni še nič —

Vse čikaške ceste danes vodi jo v Waukegan.

Kje so srca delegatov?

V konvencijem zapisniku je omenjena neka delegatkinja, ki je rekla, da ji je bilo strašno hudo pri srca, ko je bil sprejet njej zopern predlog.

Vse moč delegatkinjam! One ne gledajo v plesniv zakonik, če je postavno ali nepostavno... One čutijo. Žensko srce so prava pravila.

Pravila, ki so "bullet-proof".

Čenjeni K. T. B. I Ako greš na konvencijo, povej delegatom, naj sprejmejo taka pravila, da bo vsak član, ki misli oboleti, zdrav pri tisti priči, ko jih prečita. Pri našem društvu bo kmalu več bolnikov kot je članov. Aesement naj se zniža do dna, podpors pa poviša do neba — in garantiram vam svojo plešasto glavo, da bo jednota kar najsi-jajnejše napredovala na bolnič-nih. — Cibrov Jaka št. 2 iz Ohijske doline.

Pertinentna vprašanja.

Kje bo prihodnja konvencija? (Ne pozabite na bodočnost!)
K. T. B.

DA SKUHAS DOBRO PIVO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, kmeclj, sladkor in vse druge potrebščine. Poiskajte in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani redno in najboljši in najboljši.

Grocerijam, stadijarnim in v prodajalne klemline dame primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,

3441 Superior Avenue, Cleveland, O.

Ce je že bil v zvezi ali slišal od Kaspar State Banke, in njegov odgovor bo: "da."

V tej banki ima večina našega slovenskega naroda svoje hranilne vloge, ponujila na kupčije ali za zgradbo svojih domov,

kupljene naše prve hipoteke ali hipotečne bonde,

posojuje proti ognju varne predale, pošilja denar v Jugoslavijo ali kupuje vozne listke z našim posredovanjem.

Vsi, kateri so se obrnili na nas bodisi v kateremkoli bančnem poslu, uvideli so uspešnosti in uvideli jih bodete tudi vi.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave., vogal 19. ulice Chicago Illinois

Varna banka za vlagati Vaš denar

BANČNA TRDNJAVA JUGOSLOVANOV V AMERIKI

Osmo redno konvencija S. N. P. J. v Waukeganu, Ill.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

pokrije v tekočih 6 mesecih z obstoječo redno mesečino. V tem so seveda prizadeti le višji razredi, za katere je vsled tega razpisana naklada.

S 1. januarjem 1924 je bila uveljavljena odredba, da se morajo posamezni bolniški razredi vzdrževati vsak sam zase. Vsled tega je bilo potrebno tudi knjigovodstvo v tem smislu spremeniti, tako da imamo ves promet posameznih bolniških razredov ločeno uknjiženo. Ta preureditev je delo nekoliko povečala, a je prirodljivo, da se ta način vodstva ohrani, čeprav se spremeni določbe glede vzdrževanja, ker podaja ta način jasni pregled o stanju posameznih razredov, kar je potrebno, če ne za drugo, za bodoče uravnavanje plačilne lestvice.

Pregled bolniškega sklada razdeljeno po razredih od 1. januarja 1924 do 30. junija 1925.

Table with columns: Razred, Datum, Priloženo članov, Dohodki, Izplačana bolniška podpora, Število izplačil, Povprečno štev. nek. mesečno. Includes sub-headers \$1 RAZRED, \$2 RAZRED, \$3 RAZRED, \$4 RAZRED, \$5 RAZRED.

Iz gornjih tabel je razvidno, da so bili dohodki rednih prispevkov bolniškega sklada v letu 1924 za 79% višji od dohodkov leta 1921, pri tem ko so izplačila bolniške podpore leta 1924 višja od izplačilne bol. podpore leta 1921 za 107%. V prvi polovici leta 1925 se je izplačalo bolniške podpore znatno več kot v celem letu 1921 in število izplačil se je skoro podvojilo. Število dvomljivih slučajev in vsled opravičenosti do podpore potrebne preiskave se pa še hitreje množe. Vse to znači, da se je delo bolniškega oddelka v tej dobi več kot podvojilo.

Vsa poročila o stanju raznih bolniških razredov pokazujejo, da sedanja lestvica prispevkov bolniškemu skladu približno zadostuje za \$1 in \$2 razreda, za višje razrede pa je lestvica prenizka in sicer čim višja je zavarovalnina tem več je plačilna lestvica prenizka.

Vsaka konvencija vpelje marsikakšne koristne spremembe, a pogosto tudi škodljive. Med slabimi spremembami zadnje konvencije je bila upeljava visokih bolniških razredov, kajti v dobi zadnjih štirih let se je izkazalo, da sta razreda za \$4 in \$5 dnevne podpore v splošnem škodovala jednoti. Škodovala bi seveda ne toliko, ako bi zadnja konvencija določila primerno višjo mesečno za bolniški sklad omenjenih dveh razredov. Za \$3 razred bi mogla biti tudi določena višja mesečina. Ako se bolniška podpora nekoliko omeji, bi po mojem mnenju za prihodnje štiri leta zadostovala sledeča lestvica: Za \$1 dnevne podpore 70c, za \$2 dnevne podpore \$1.50, za \$3 dnevne podpore \$2.50, za \$4 dnevne podpore \$3.80, za \$5 dnevne podpore \$5.50, za \$6 dnevne podpore \$7.70. Pri tem se seveda razume koliko teh rednih ali izrednih razredov bo prišlo vpoštev y bodoče. Ako se podpora ne omeji niti ta lestvica ne bo zadostovala za razrede nad \$2 dnevne podpore.

Upeljava, da se bolniški razredi vsaki zase vzdržujejo, je ohranila nižja dva razreda pred naklado. Razreda za \$1 in \$2 dnevne podpore nista bila prizadeta z izredno naklado od leta 1919, katerega leta so imele vse slov. podpore organizacije naklade, vsled epidemije—influence. Pri S. N. P. J. so čezmerno črpali bolniški sklad razredi nad \$2 dnevne podpore, kateri so sklad črpali hkrati za vse razrede po približno 70c na člana na vsak \$1 dnevne podpore, da bi bila od meseca aprila tekočega leta potrebna navlaki meri, da bi bila od meseca aprila tekočega leta potrebna na vse razrede, ali pa bi prišli vpoštev. Pri tem ko pri S. N. P. J. ni bila v tej dobi potrebna nikakva naklada za ta dva razreda, poleg tega izkazujeta ta dva razreda S. N. P. J. nad enomesečno rezervno povprečnih uplafil, kot pravila določajo, pri tem ko bi nekateri druge slov. podp. organizacije razpisati nadaljno naklado, če bi hoteli njih bolniške sklade postaviti na to stališče. Pri S. N. P. J. imamo izredno naklado za visoko bolniško podporo, kar pri drugih razredov druge organizacije sploh nimajo, ali pa so isti korinani razredov tako mladi, da ne pridejo vpoštev za plačevanje bolniške podpore, torej je predbacivanje o visokih nakladah brez vsake podlage.

Zadnja konvencija je določila, da se pristopnina novih članov pripisuje bolniškemu skladu, a zdravniške preiskave novoprstoptih se plačuje iz upravnega sklada. To se je kasneje spremenilo v toliko, da se pristopnina plačuje v upravni sklad, kamor po vsej pravici spadajo.

leta 1920 je bil upeljan nov sistem za poslovanje bolniškega oddelka. Bile so namreč upeljane bolniške karte za vse člana, na katere se vpisuje bolniška podpora za pregled koliko je kateri član prjel podpore. Karte so bile narejene, a upeljanega sistema se ni vedlo pred nastopom mojega službovanja. To se ni vršilo, kot mi je prejani tajnik bolniškega oddelka pojasnil, ker bi ne mogel sprejizati kakšna druga dela če bi vršil to delo. Delo se torej ni v celoti vršilo kot je bil poslovni sistem upeljan in ker se od časa nastopa mojega službovanja izvršuje vse delo, vpisuje bolniško podporo tudi na bolniške karte, je seveda delo tem bolj povečano. V prvi vrsti sem skrbel, da se je podpora nakazana pred mojim

nastopom vpisala na bolniške karte, ker bi drugače ne imelo pomena za podatke o posameznim članom nakazani podpori. To je bilo seveda izredno delo in so ga drugi izvršili, pri tem sem le pomagal, kolikor mi je čas dopuščal. Izvršilo se je za tem ko je bilo združevalno delo dovršeno.

Gotovo pričakujete poročila označujoče vzroke rizike v višjih bolniških razredih, oziroma kaj povzročata, da ne morejo višji razredi izhajati z obstoječo redno mesečino, kar pa je težko konstatirati. Izrazim pa moje mnenje o stvari. Do malega vsi člani \$4 in \$5 razreda so v jednoto pristopili v času po upeljavi teh razredov. Z združenjem je prišlo v \$4 razred le kakšnih 80 članov, v \$5 razred pa le 12. Za tako visoko bolniško podporo se navadno zavarujejo ljudje, ki so zaposleni pri posebno nevarnih delih, ali pa so neposobno trdnega zdravja, sploh taki, ki šaprej vedo, da se jim bo visoka zavarovalnina izplačala. Drugi vzrok je gotovo tudi to, da prepogosto skuša član, ki je zavarovan za visoko podporo, biti na bolniški podpori dalj časa, kot pa član, ki je zavarovan za nizko podporo in bolega za isto ali slično bolezen ali poškodbo. Takih slučajev se pojavijo posebno v času slabih delavskih razmer in pa v krajih, kjer član niti toliko ne zasluži kadar dela, kot dobi bolniške podpore v slučaju bolezni. Kolikor višji je bolniški razred, toliko bolj je podvržen simulaciji. Pogosto se povdarja, da se mora organizacija voditi strogo na trgovski podlagi, kar je do gotove meje pravilno — v kolikor se gospodarstva v organizaciji tiče, a zdi se mi da se ravno vsled tega vedno bolj in preveč oddaljujemo od bratstva; pozabljamo, da smo člani bratske podporne organizacije v svrhu medsebojnega podpiranja v slučaju bolezni, ali nesreče in drugih potrebah, najsibo posamezno prizadetim bratom ali splošen dobrobit. Po mojem mnenju imamo v naših organizacijah vedno več članov, katerim ni niti najmanje pri srcu bratstvo, ki niso člani vsled tega ker so pripravljeni sorazmerno podpirati sobrate, ki so prizadeti z boleznijo ali drugo nesrečo in so vredni in potrebni podpore, temveč le zato, da izrabijo prvo in vsako priliko dobiti od organizacije kolikor le mogoče, če je potrebno ali vse.

Da imamo simulantne v organizaciji, ni nobenega dvoma, kakor jih imajo vse druge organizacije; če jih imamo povprečno več kot kje drugje, ne morem reči, a sodil bi da, vsled tega ker imamo višje bolniške razrede, kar je bolj privlačno za izkoriščevalce. Btom posebnih preiskav smo marsikatero simulantne zasledili, a gotovo je mnogo slučajev o katerih nam v gl. uradu niti znano ni, kar pa je seveda krivda društev. Društva bi zamogla vse take slučaje preprečiti, ako bi strožje uveljavila pravila. Večja društva so navadno dosledna v tem osiru pri tem ko je mnogo malih društev, ki zelo malo vpoštevajo tozadevne določbe. V tem osiru je potreba pravila poostriti, ne samo za člana, ki skušajo izkoristiti jednoto, temveč tudi za društva, ki prikrižajo ali celo zagovarjajo simulanstvo. Poostriti je treba tudi določbe glede sprejemanja novih članov, kar bo tudi brez dvoma odpomoglo bolniškemu skladu.

Kot sem že omenil je delo bolniškega oddelka v zadnji dobi naraščalo in se končno podvojilo. Skušal sem vse delo opravljati sam, v kolikor je bilo mogoče. Do prve polovice pretečenega leta sem potreboval pomoč le pa nekaj ur v tednu, za tem po povprečno en dan v tednu; od meseca aprila tekočega leta pa mi pomaga en vslužbenec po povprečno tri dni v tednu (pol moči). Ker je (vsaj po mojem mnenju) z bolniškim oddelkom dela za dve celi moči, bo potreba stvar za bodoče preurediti.

Ne bom se spuščal v zadeve izven mojega delokroga, o istih bom govoril, ko pridejo na dnevni red, kakor tudi o raznih priporočilih za bodoča pravila, ko se bo o posameznih določbah razpravljalo. V slučaju, da kdo želi več pojasnila ali podatkov o bolniškem oddelku, sem pripravljen lista dodatno podati, v kolikor mi bo mogoče.

Poročilo se sprejme. Ker še ni bil br. gl. blagajnik navzoč, čita njegovo poročilo brat konvenciji tajnik, katero se glasi:

POROČILO GL. BLAGAJNIKA S. N. P. J. Cenjeni bratje odborniki in delegati osme redne konvencije S. N. P. J.!

Ker čaka konvencijo veliko dela, katero bo zahtevalo časa in pozornosti, ter se bo stanja jednotinega premoženja dotaknilo še več drugih odbornikov, in ker so bili vsi računski zaključeni 30. junija t. l., priobčeni meseca avgusta, smatram, da ni potrebno še enkrat navajati vse podrobnosti. Omenim naj le, da je premoženje obeh oddelkov ob zaključku računov dne 30. junija znašalo \$2,056,863.64. Premoženje v gotovini je naraslo od zadnje konvencije — v štirih letih za \$976,720.78. Če bi ne imeli izredno velikega števila bolnikov v pretečenem in tekočem letu, tedaj bi lahko beležili prebitok nad milijon dolarjev.

Tekom štirih let sem prejel \$5,279,911.17, izdal pa \$5,267,685.34. Razume se, da te številke vključujejo tudi denar, katerega smo naložili v bonde, kakor tudi denar, katerega smo prejeli za dozorele ali prodane bonde, dvignjene vloge itd. Navedene številke ne kažejo faktičnih dohodkov ali izdatkov, temveč le denarni promet. Premoženje obeh oddelkov je naloženo kakor sledi:

Table listing financial assets: Na čekovnem računu Kaspar American State, Banke, Intl. Bldg. & Loan Ass'n., Prva vknjižba (mortgage), Zadolžnice (bondi), Skupaj \$2,056,863.64.

Razentega imamo posebno vlogo na Millard State Banki, vrnjeno od Alien Property Custodian, v znesku \$22,148.21. Od te vsote smo izplačali dedičem \$16,594.94; ostane torej še \$6,076.61, izplačati dedičem imamo še \$5,553.27. Ostalih \$523.34 se je nabralo kot obresti od dotične vloge, kar pripada v upravni sklad.

Vloga v Mestni hranilnici ljubljanski po Alojziji Pianišek znaša 523.65 Din.

Obresti od naloženega denarja smo prejeli v teku šestih mesecev od 1. januarja do 30. júnija: Na bondih — kuponih \$52,683.75; Bldg. Loan Ass'n. 211.55; Prva vknjižba — mortgages 412.50; Čekovni račun 1,236.24; Skupaj \$54,544.04, kar znese letno že nad \$100,000.00.

Denar smo nalogali v smislu sklepov zadnje konvencije. Ta način naloganja rezerve je po mnenju strokovnjakov eden najboljših. Obresti sicer niso najvišje, toda glavica je varna, kar je za nas najbolj važno. Tega načina se v splošnem poslužujejo bratske organizacije kakortudi zavarovalne družbe. Kako naj se denar nalaga v bodoče, ne bom tukaj navajal, ker to bo itak predmet debate.

Ker organizacija raste, se razume, da raste tudi delo. Leta 1921, v letu zadnje konvencije, sem izdal le 10,619 čekov v celem letu. Po tem sem jih izdal za vsako leto par tisoč več, tako da bom letos izdal že okrog 23 tisoč čekov. Poleg svojega dela sem še pomagal v uradu tajnika. Dela je dovolj.

Če so se kdaj izplačila bolniške podpore zakasnila, ni bila to malomarnost, pač pa so to povzročile letne in trimesečne seje, katerim se ni mogoče izogniti. To, upam, bodo vsi prizadeti upoštevali.

V ostalem sem sodeloval z drugimi gl. odborniki, kolikor sem po svojem prepričanju smatral, da je v korist organizacije. Pritožbe napram organizaciji nimam. Plačo, katere mi je bila določena, sem redno prejemal, za kar moje priznanje. Sprejemom službe sem prevzel tudi odgovornosti, da bom svoje dolžnosti točno vršil, kar sem skušal storiti po svojih najboljših močeh, in vsaj vedoma nisem zlorabil zaupanja, katerega sem bil deležen s strani organizacije.

Glede bodočega dela in ciljev v splošnem ne bom veliko omenjal, kajti to pokriva poročilo br. predsednika in drugih. Pripočal bi le, da smo previdni glede novih ustanov ali drugih podvzetij. Izkušnja je pokazala, da ni vse dobro v praksi, kar izgleda vabljivo v teoriji. Razentega je treba pomniti, da je vsako novo podjetje v zvezi s stroški. Imamo sicer precej denarja, toda ta denar smo obvezani držati v rezervi za izplačevanje bodočih podpor. Ta denar se ne sme rabiti v nobene druge svrhe, kakor za posmrtnine. Če smo pa pri volji plačati posebne ali višje prispevke, tedaj lahko marsikaj pričnemo, česar danes še nimamo in kar bi koristilo celokupni organizaciji. Ako pa vidimo, da ne moremo zmagovati višjih prispevkov, storimo, kolikor je v danih razmerah mogoče, in s tem smo storili svojo dolžnost. Boljše je hoditi počasi in sigurno kakor delati akeke, potem pa običati na istem mestu za dalj časa.

Ker je precejšnje število poročil in so nekatera tudi obsejna, naj to zadostuje od moje strani.

Končno še dovolite, da vas na osmi redni konvenciji iskreno pozdravljam z željo, da vaše delo poživi bratsko vzajemnost in medsebojno spoštovanje, katero naj nas vodi v lepšo bodočnost, boljše človeško družbo in večjo ter popolnejšo Slovensko narodno podporno jednoto.

John Vogrich, blagajnik.

Poročilo se sprejme na znanje.

Poverilni odbor poroča, da se je brat John Vogrich, blagajnik jednote pravkar vdeležil zborovanja. Predsednik mu pojaani, da je bilo njegovo poročilo pravkar prečitano in sprejeto.

Br. Vogrich izjavi, da je želel biti na zborovanju že v začetku, ker pa je bil bolan, mu je bilo nemogoče priti. Upam, da me niste pogrešali. Zdej bom sodeloval z vami vred. Vas vse skupaj bratsko pozdravljam.

Vseh članov konvencije je zdaj 258 delegatov in 23 gl. odbornikov, skupaj torej 281.

Sledi poročilo br. upravnika:

POROČILO UPRAVITELJA. Cenjeni delegati in delegatke osme redne konvencije S. N. P. J.

Kot običajno in kot je smislu pravil, podam svoje poročilo za moje poslovanje od zadnje konvencije pa do sedaj, in sicer za list Prosveta, za Mladinski list in za tiskarno S. N. P. J. Poročilo je razdeljeno po ustanovah.

Sredino izdajo Prosvete ali takozvano glasilo smo tiskali ob času zadnje konvencije v 24,600 izstih, danes se tiska v 36,000 izstih. Torej smo narasli v tem času za skoro dvanajst tisoč članov pri listu Prosveta. Razumljivo samoposebi je pa, več članov, temveč dela je v upravništvu. Dnevnik Prosveta je pa še vedno pri istem številu kot je bil ob zadnji konvenciji. Število naročnikov na dnevnik se vedno drži okrog osem tisoč. Od časa do časa narastemo za par stotin, ki pa zopet pade. Naši naročniki so večinoma vsi dobri in precej stalni plačniki. Imeli smo par tekem za nabiranje novih naročnikov, ki se pa niso posebno dobro obnesle. Dobilo se je bilo s tem nekaj naročnikov, a so pozneje večinoma pustili. Če se sodi po številu naročnikov, tedaj se da razumeti, da je neko določeno število ljudi, ki so naši stalni naročniki. Finančno je list Prosveta precej na dobrem, to se pravi, da se je eno z drugim vedno izplačeval sam. Ponovno — ko še vaelejš — trdim tudi danes, da S. N. P. J. ni dala niti enega centa za list Prosveta iz nobenega sklada, razun eno svote, ki ji pripada v smislu pravil. Nadalje naj omenim, da če bi še S. N. P. J. plačala recimo za svoje oglaš. katere ima v dnevniku, in za oglaš. Književne Matice, ter za razna društvena naznanila in druge stvari, ki pridejo prepozno za tednik, pa se jih priobči v dnevniku, bi bilo to vredno po naši najnižji ceni za oglaš. najmanj \$3,000.00 letno. In če hočemo biti okritosrčni napram samim sebi, moramo reči, da je dnevnik vreden še posebej najmanj \$1,000 letno iz agitatoričnega stališča za reklamo in za pomoč na pridobivanju novih članov za S. N. P. J. To konstatiram le zato, ker se vedno dobe ljudje, ki trdiijo, da dela list Prosveta izgubo za S. N. P. J., in da mora članstvo vsled tega plačevati izredne asesmente. To absolutno zanam in ponovno trdim, da niti enega centa se ne ni dalo iz nobenega sklada, razun kar pripada listu Prosveta. Tdgnaska izdaja je večkrat premajhna, posebno ob času ko so pribodena razna naznanila, računski, zapisniki in druge take stvari za gl. urad S. N. P. J. Kadar izdamo prilogo na osmih straneh, nas to stane vselej okrog \$600.00, in to se navadno zgodi po trikrat ali večkrat v letu. Oglasi so precejšnja pomoč za list in prinašajo letno okrog \$10,000.00. Mogoče bi se jih dobilo še več, če bi bilo več časa posvečenega v ta namen, sicer pa jih je še sedaj preveč za nekatere naše čitatelje, tako, da je težko vsem ustredi. Vse delo pri upravl. lista Prosveta in za Mladinski list se je vršilo do nedolgo nazaj s samo dvema osebama, čele meseca aprila letos smo najeli še eno začasno pomoč. Dela za točno izvrševanje je še več kot dovolj za vse, ki smo zaposleni pri upravl. Glede številik ne bom ničesar omenjal, ker so računski vedno in redno pregledani po večakih in po nadzornem odboru in priobčeni kakor določajo pravila v listu Prosveta. Sicer so pa vse listine, knjige in računi na razpolago konvenciji in jih lahko revidira, če se ji uvidi umestno. To je za enkrat v glavnem vse moje poročilo za list Prosveta in če želi zbornica še kaj pojasnila, sem na razpolago za vsa vprašanja.

Moji nasveti za prihodnost za list Prosveta: Po zasledovanju dopisov in raznih razprav v listu Prosveta za to konvencijo, in po mojih lastnih skušnjah glede lista Prosveta spregovorim par besed, namreč, pisalo se je mnogo, da bi se list izdal v več jezikih, da se naj preneha sprejemati in priobčevati oglaš. itd. K temu jaz pripravom, da se naj še zanprej izdaja list Prosveta le v slovenskem jeziku, ter naj ostane v pravilih, da če kdo želi pisati in spise pravilno hrvaščino, da se vse take dopise in naznanila priobčuje v hrvatskem jeziku. Nadaje priporočam konvenciji, da vzame v pretes uprašanje o izdajanju lista Prosveta tudi v angleškem jeziku, to pa radi naše mladine, kar je neobhodno potrebno ako hočemo da bo naša mladina vedela kako posluujemo in da se bo zanimala in zainteresirala za S. N. P. Jednoto, ker v nje rokah bo sploh njena bodočnost. Da pa bo delegacija na jaanem, kaj se lahko napravi in kaj ne, to je glede stroškov za izdajanje angleškega lista, moram omeniti koliko bi stalo S. N. P. J. izdajanje recimo lista Prosveta v angleškem jeziku, ki naj bi bil enak vsik kot je sedaj v slovenskem, to je na osmih straneh in šest kolon na eno stran. V prvi vrsti k temu naj še omenim, da bude

treba še enega urednika, katerega plača bo morala biti recimo \$2,400.00 letno. Za postaviti potrebno gradivo in list urediti, bi stalo za vse leto najmanj okrog \$8,400.00, torej skupaj za urednika in v tiskarni recimo \$11,000.00 in, da bomo v računih popolni, naj pridam še en tisoč za druge upravne stroške. Torej bi nas to stalo \$12,000.00 letno, več kot nas stane sedaj. Papir, razpoljanje, tiskanje in druge take stvari so odštete od sedanje Prosvete, ker bi se tam tiskalo toliko manj slovenskih listov, kolikor bo angleških izdaj, ali drugače rečeno: številko listov bo enako le list bode izhajal v dveh jezikih. To se pravi, da če bo ta konvencija sklenila, da se izdaja list v dveh jezikih, bo treba povisati asessment v to svrhu za 4 cente na člana mesečno.

Nadalje, če konvencija sklene, da se izdaja Prosveta v angleškem jeziku, potem jaz priporočam, da se preneha izdajati Mladinski List tak kot je, in da se določi v ti angleški izdaji dovolj prostora za nadomestilo Mladinskega lista ter se določi svota, katero izdaja S. N. P. J. za sedanji Mladinski List temu angleškemu listu, kar pomeni okrog \$4,200.00 letno. Tako bi nam to pomagalo, da bi lahko izdajali res krassen angleški tednik za našo mladino. Določiti se mora, če se bo sprejemalo v ta list oglase ali ne. Jaz priporočam, da se jih sprejema.

Za dnevnik Prosveta priporočam, da se mu zviša naročnina za en dolar, tako da bode stal \$6.00 letno, ostane pa še naprej v veljavni sistem, da se članom S. N. P. J., ki si naročijo dnevnik Prosveta, prišteje svota \$1.20, katero že uplačajo pri asessmentu za publicijski sklad, tako, da bodo doplačali zanaprej \$4.80 mesto \$3.80 za eno letno naročnino. Nikakor pa ne priporočam konvenciji, da bi dovolila, da bi se pristelo k naročnini za dnevnik več kot en sam tednik. To pa radi tega ne, ker je kontrola skoro nemogoča. To omenjam radi tega, ker je precej dopisnikov pri razpravi o pravilih o tem pisalo, da bi se naj vzelo v poštev več tednikov iz ene družine. Recimo — kar je res danes — so trije ali celo štiri v družini, ki prejema tednik, do katerega so tudi opravičeni, ampak na stotine slučajev je, ko grede sinovi in hčere vstran, pa zahtevajo svoj tednik, in tudi so slučaji, kjer gresta narazen mož in žena in tudi ta zahtevata vsak svoj list tednik. To so važni vzroki katere želim, da zbornica strogo upošteva, predno sklene drugače. Vse druge spremembe glede lista, recimo povečanje lista ali druge slične stvari, pa naj se prepusti gl. upravni odboru v ureditev v sporazumu z upravnikom in po zmožnostih financ.

Nadalje, ker se večkrat od strani nam neprijaznih piše in kritizira glede vprašanja "tednik in dnevnik Prosveta," to je glede finančnega računa. Skušaj se vedno prikazati, kako velik deficit dela list Prosveta, kar sem pa preje pojasnil v mojem poročilu, da ni res. Vsled tega priporočam, da ta konvencija določi, da se priobčuje le en sam račun za list Prosveta skupno.

Nadalje želim, da se uvede v pravila, točka katere nalaga društvenim tajnikom, da morajo pošiljati tudi na upravništvo imena in NASLOVE črtanih, izobčenih in umrlih članov in da pošljejo vsaj dvakrat v letu vsa imena in naslove vseh članov upravništva, da se potem lahko uredi imenik pravilno. Zato potrebne listine pa mora preskrbeti upravništvo in razposlati društvenim tajnikom. (To delo vrše nekateri tajniki, ampak zelo malo število.)

To so vsa moja važnejša priporočila, ostalo bom omenil ob časa do časa na konvenciji.

POROČILO UPRAVITELJA ZA MLADINSKI LIST.

Kot vam je znano bratje in sestre, smo po sklepu združitevne konvencije v Clevelandu, pričeli izdajati Mladinski List. Jaz sem sprejel upravništvo in sem pravočasno preskrbel naslovnik za razpoljanje istega. Mladinski list se pošilja po eno številko vsaki družini ali varuhom, ki imajo otroke zavarovane v Mladinskem oddelku pri S. N. P. J., in to brez izjeme koliko otrok ima družina v tem oddelku. Mladinski list smo pričeli izdajati meseca julija, 1922. Tiskan je v dveh jezikih, namreč, polovica ali šestnajst strani v slovenskem, in druga polovica zopet šestnajst strani, v angleškem jeziku. Urednik tega lista je bil skozi ves čas sobrat Jakob Zupančič. Ta list je izhajal redno in neredno kot mesečnik, večkrat je imel zamudo ali pa je izšel prav proti koncu meseca. Vzrok k temu je bil menda še največ, ker je bil urednik izven gl. urada in je vršil in vrši še to delo kot postransko poleg svojih drugih del, zakar se mu tudi zameriti ne more. Mladinski list se tiska v 6,100 iztisih, kar pomenja, da je menda približno toliko družin, ki so opravičene do tega lista. Naročnikov izven deležnikov je prav malo, čeravno je naročnina zelo nizka in stane le 60c za eno leto. Zanimanja za ta list če še vzame v splošnem, ni preveč, posebno v velikih mestih se niso dosti zanimali zanj, medtem ko so otroci iz manjših mest bolj z zanimanjem sledili in pisali za Mladinski list. Drugih posebnosti za Mladinski list nimam za poročati. Če želite kaj več pojasnil, sem tu na razpolago dragevolje.

Priporočila: Moje priporočilo za Mladinski list je: Če se ta konvencija izreče ter sklene, da se bo izdajalo Prosveto v dveh jezikih, torej tudi v angleškem, tedaj jaz priporočam, da se absolutno preneha izdajati Mladinski list in da se za istega nadomesti v eni ali dveh izdajah v mesecu prostor v novem angleškemu listu za Mladinski list. Svota, katere se sedaj izplača za Mladinski List, naj se potem izplača listu Prosveta za odmerjeni prostor v tem angleškem listu. Za vsak slučaj pa, ako se tega ne ukrene priporočam, da se Mladinski list še naprej izdaja, ter da se istega kar največ mogoče izboljša in naj se še naprej razpoljublja po en iztis na vsako družino, kot se je to vršilo dosedaj.

POROČILO UPRAVITELJA TISKARNE S. N. P. J.

Naj podam oziroma ponovim malo poročila o naši tiskarni. Sicer je bilo moje poročilo priobčeno v glasilu Prosveta z dne 26. avgusta t. l. ali vendar si smatram v dolžnost to na kratko ponovno povedati, ker sem ves čas, več ali manj v vodstvu tiskarne in pri izvajanju naše tiskarne in sem bil v to svrhu pooblaščen oz. izvoljen od gl. odbora, da vodim ta posel dokler se ne uvidi potrebe spremeniti. Predelani del poslopa smo porabili za tiskarno in dve sobi v prvem nadstropju se rabita za upravništvo in uredništvo Prosvete. V času ko se je pričelo z zidanjem sem se zanimal za to, da smo dobili vse potrebne podatke o strojih in drugih potrebnih za tiskarno. Ko smo zbrali najboljše, se je pričelo kupovanje, tako, da smo začeli vlagati potrebne stroje in druge priprave, kakorhitro je bilo poslopje dograjeno. Poslopje je bilo v glavnem dograjeno še v letu 1924. V decembru smo imeli že najetih par strokovnjakov za tiskarsko obrt, ki so delali na predpripravih za tiskarno. V spodnjem prostoru starega poslopa, kjer je prej bila dvorana, se nahajajo stroji za tiskanje, v ozadju se nahaja nova mala dvorana, katere polovico se vporablja za odpošiljanje lista (mailing), ter za shrambo tiskovnega papirja, katerega imamo vedno na rokah okrog 10 ali 20 ton. Nad tem je delavnica za ročna tiskarska dela, dva Linotype stroja in dvigača (Elevator); sprednji dve sobi se pa rabita, ena za uredništvo in ena za upravništvo. Meseca decembra 1924 smo postavili še skoro vse večje stroje in pripravili za pričetek tiskanja, oziroma obratovanje S. N. P. J. tiskarne, vendar pa smo bili malo zadržani vsled selitve raznih stvari. Dne 7. januarja 1925 smo tiskali v lastni tiskarni prvo številko Prosvete in potem kajpak še marsikaj dokupovali in izboljšali, ter izpopolnjevali skoro ves čas prvih šest mesecev, da smo uredili to, kar je danes,

lahko rečem, precej popolno in moderno vrejeno srednje velikosti tiskarno.

Upustavitelj tiskarne je pa zahteval precej večjo svoto denarja kot smo si prvotno mislili, to pa radi tega, ker smo naredili vse bolj moderno, večje, novo in lahko rečem najboljše vrste. To smo storili v veliki meri vsled tega, ker se je od leta 1921 do sredi leta 1924 jednota povečala za okrog 16 tisoč članov. Logično je, da čim več članstva, tem večja potreba za potrebščine, več dela za jednoto in društva, Prosveto in Mladinski list. Obenem je tudi veliko večja kooperativna moč v članstvu in društvih. V uverjenju, da bo jednota rastle in napredovala smo smatrali za potrebno nabaviti več strojev in materiala kot smo bili prvotno namenjeni.

Namen je bil torej popolnoma dober in upam, da se je storilo vse v korist našega članstva, ki je lastnik vsega tega.

Kupili smo dva Linotype stroja in sicer št. 8 in št. 14 z dodatnim magazinom, vso železno in jekleno opravo, mize, stole, omare kjer se vlaga in opravlja vsa tiskarska ročna dela in hranijo črke in drugo. Kupili smo najnovjšje vrste stroj za tiskanje Prosvete "Duplex" Model E, ki tiska po 4 do 5 tisoč listov na uro in če treba v dveh barvah. Nadalje smo kupili stroj, kjer se tiskajo drugi listi kot Mladinski list in večja tiskarska dela, stroj Miehle, No. 1-53 A; ta stroj se rabi za tiskanje knjig in drugo in tiska do 1,500 na uro. Kupili smo zvijalni stroj — Dexter Folder with Cross feeder; ta stroja skupaj služita za zvijanje listov v velikosti od 12x16 do 39x52 in zviže po 1,500 do 2,500 na uro. Ta stroj se tudi rabi za zvijanje listov za knjige, kot pravila in druge. Potem smo kupili velik stroj za rezanje papirja, takozvani Seybold automatic cutter—44 inch. Ta stroj se rabi za rezanje vsakovrstnega papirja v potrebne velikosti. Dalje smo kupili "Gordon Press"—10x15, kateri se rabi za tiskanje manjših stvari, kot za lepke, pisalni papir, vstopnice in slično in tiska do 1,000 na uro. Nadalje imamo šivalni stroj "Boston Wire Stitcher" in stroj za prebijanje lukenj "Rosbach Punch and Perforator machine". Vsi ti stroji so potrebni.

Od Narodne tiskarne smo kupili vsa imenik naslovnik za Prosveto in Mladinski list, okrog 40,000 naslovov, omare in, potrebno opravo, kar nas stane \$1,164.91 in kupili smo od njih tudi nekaj že postavljenih form za razna stalna jednotina dela, zakar smo plačali \$378.00. Kupili smo za \$2,001.21 črk razne velikosti, dve žagi z motorji za žaganje odtisov in drugo. Nabavili smo peč, kotel in modele za pretapljanje svinca, stroje za dviganje papirja, za vlaganje in stiskanje starega papirja, ter več manjših stvari, katere pa ne bom tu posamično našteval.

Stalno imamo nastavljen dva ročna stavca, enega vajenca in tri stavce na stroj, ter od časa do časa še posebnega stavca. V spodnjem prostoru pa so stalno nastavljeni: en tiskar, pokladatelj in navaden delavec; večasi pa je potreba najeti začasne delavce. Za odpošiljanje imamo dva odpošiljalca (mailera). Poleg teh imamo uposljeno eno dekle v uradu za knjigovodstvo in druga uradna dela. Poleg vsega porabim tudi jaz povprečno po 2 do 3 ure na dan za nadzorstvo, korespondenco ter oskrbo pri nakupovanju in oddajanju dela. Omenim naj, da je v gornjih prostorih eden izmed delavcev predelavcev in ravnatoka eden v spodnjih prostorih, torej imamo dva formana, ki pa oba delata kot delavca. Vse večje ali važnejše stvari predložimo ostalima dvema članoma ožjega odbora, da se o stvari pogovorimo in odločimo za kar je najboljše in pravilnejše. Po mojem mnenju se je ta način poslovanja izkazal praktičen in ne vidim potrebe spreminjati dokler se stvari ne predrugačijo.

Knjige smo dali urediti pa takozvani "Cost system". Poslovanje in račune so pregledali računski izvedenci, katere je najel nadzorni odbor; namreč družba, ki pregleduje knjige S. N. P. J. in Prosvete. Finančno stanje v vseh ozirih je izvidno iz poročil Wm. W. Thompson Co., nadzornega odbora, kakor tudi mojega finančnega poročila, ki je bilo priobčeno v listu Prosveta.

Priporočilo k temu imam le to, da se naj smatra to ustanovo za popolnoma zadružno trgovsko podjetje in naj se da gl. odboru oziroma gl. upravni odboru proste roke, da po previdnosti ukrepa vse kar bo najboljše in v korist jednote tiskarne ter za članstvo S. N. P. J. To naj velja v vseh ozirih, bodisi za povečanje podjetja, ako bo in kadar bo zato potreba, ter isto tako tudi naj se da polno zaupnost gl. odboru in gl. nadzornemu odboru, da oni določijo in kakšni obliki naj se priobčuje poročila za javnost. To je potrebno, ker če se dovoli, da bi imeli posamezniki pravico zahtevati preveč detajliranosti, tedaj zamore to privedi nepotrebne sitnosti. Torej še enkrat omenim to podjetje je lastnina vsega članstva S. N. P. J., in kakor se bo večalo delo tako bode treba tudi večati potrebne stvari. Jaz sem dobera prepričan, da se bo to podjetje popolnoma izplačalo samoobsebi če nas ne zadene kakšna posebna katastrofa. Sistematično in polgama bomo imeli vse izplačano in potem bomo s pomočjo tega podjetja gotovo lažje širili izobrazbo, ter tudi finančno pomagali članstvu S. N. P. J.

Kot član gl. odbora sem vršil moje redne dolžnosti in delal po moji najboljši previdnosti za korist S. N. P. J. V teku štirih let sem bil poslan večkrat ven na razne slavnosti kot govornik društvom za njih prireditve. Rečem, naj le, da kjerkoli sem bil, sem vselej skušal zadovoljiti članstvo oziroma poslušalce, in vselej in povsod sem govoril in agitiral v korist Slovenske narodne podporne jednote.

Bratje in sestre, to je vse moje poročilo in priporočila, ter želeč vsem tukaj zbranim bratom in sestram osme redne konvencije, delujmo složno, zvesto in neomajano za S. N. P. J., in za korist ter probujbo vsega delavnega ljudstva sveta.

Filip Godina, upravitelj.

Poročilo se sprejme na znanje.

Ses. Omahne priporočam, da naj bi se v tiskarno sprejemalo tudi druga zunanja dela. Br. Godina pojasni, da že zdaj sprejemajo različna dela od zunanjih strank.

Reditelj naznani, da je nekdo navzoč, ki ni član S. N. P. J. Er. Kuhelj od poverilnega odbora poroča, da je dotičnik časnikarski poročevalec, in da ima odbor njegovo poverilnico v rokah.

Sledi poročilo urednika:

POROČILO UREDNIKA KONVENCIMI S. N. P. J. V WAUKEGANU, ILL.

Čenjeni bratje in sestre!

Štiri leta ne štejejo veliko v človeškem življenju, v večnosti t. j. v naravnem stvarjenju, podiranju in izpreminjanju pa komaj toliko kot en dihej. Toda štiri leta so kljub temu za vsakega človeka čas, v katerem se uči. Na podlagi izkušenj in nauk, ki si jih pridobi v tem kratkem času, zopet gradi za bodočnost, ali pa pojačuje temelje svojega dela, da bo njegovo delo nosilo in rodilo še bolj bogat sad, kot v preteklosti.

Kot člani Slovenske narodne podporne jednote smo se učili in gradili od konvencije do konvencije, od njene ustanovitve pa do današnjega dneva. Na podlagi pridobljenih nauk in izkušenj smo delali, razvijali in gradili. To, kar vidimo danes, je sad tega dela, teh pridobljenih izkušenj in nauk. In če si danes kateri posameznik lasti vse to, kar imamo kot sad njegovega dela, je v zmoči. Kajti Slovenska narodna podpora jednota je sad dela vseh, ki so se učili, širili svoje znanje in delali. Eni so delali manj, drugi več, posamezniki so mogoče celo ovirali to delo, ne zavedajoč se, da ne morejo ustaviti dela, ki ga vrši zavedna masa.

V tej luči glejmo na preteklost in razumeli bomo prihodnost, ki je pred nami.

V svojem poročilu se ne bom spuščal posebno na široko v zadeve, ki se ne tičejo mojega departamenta, temveč jih bom omenil le površno, ker mi bodo razprave dale obilo prilike, da povem svoje mnenje o njih, in ker to spada v področje drugih gl. odborikov.

Torej k stvari. O "Prosveti" sami, o njenem urejevanju ne bom razkladal na široko, ker je delo urednikov lahko videl vsak in vsak dan, ki je poleg oficijelne številke čital še drugih pet števil v tednu. Omeniti hočem le, da je bilo uredništvo enim preveč radikalno, drugim pa preveč konzervativno, večina se je za strinjala s smerjo lista in je podpirala uredništvo, kjerkoli se je pokazala prilika za podporo uredništvu ali če je bila potreba to pokazati. To pomeni, da je ta večina čitala pravila Slovenske narodne podporne jednote in tudi razumela, kako mora biti list urejevan v smislu pravil. Uredništvo se je na obratno trudilo, da je bil list urejevan, kot določajo pravila in njena načelna izjava.

Semintje je bilo uredništvo kritizirano. Iz te kritike se je uredništvo učilo in spoznavalo, kaj je še treba, da postane list še učinkovitejši in izvrši še več dela v interesu Slovenske narodne podporne jednote in za njena načela, njeno rast, v splošno korist delavstva in za odpravo mezdnosti.

Uredništvo se je zavedalo, da ne more vsem ustreči, pač pa se mora ravnati po navodilih, ki jih je dala združevalna konvencija Slovenske narodne podporne jednote v Clevelandu, in po zaključkih, ki jih je sprejel glavni odbor S. N. P. J. od časa do časa na svojih sejah. Tisti člani, katerim se je zdelo uredništvo — pravzaprav naša jednota — premalo ali pa preveč radikalna, so dali uredništvu precej dela, ker je bilo treba pojasnjevati in pojasnjevati, da je gledalo včas tako, da bi uredništvo potrebovalo posebnega tajnika, ki bi vodil tozadevno korespondenco. Uredništvo je opravilo to delo brez pomoči, zato je pa bilo treba tudi izvršiti marsikatero delo doma, da je šlo delo gladko izpod rok.

Precej članov ni razumelo, da nima uredništvo ničesar opraviti s pritožbami, kajti pritožbe spadajo pred instance, kot je določeno v pravilih. Tudi tem je bilo treba pojasnjevati, kam se jim je treba obrniti, da bo njih zadeva rešena. Nekateri se te navse vpoštevali in drugi zopet ne. Zadnji so se celo jezili na uredništvo, da je v njih zadevi pristransko, ker jim ni dovolil pritožiti, da bi prav pošteno izšli svoj žolč nad stranko, o kateri so mislili, da jim je povzročila sitnosti. Ker se niso mogli znositi nad stranko so pa nekateri prav pošteno ošeli uredništvo, ki je taka oštevajanje sprejelo kot nauk, če dva čitata enoisto, se velikokrat dogodi, da ta kar sta čitala razumeta vsak po svoje.

Razprava o bodočih pravilih se je vršila več ko leto dni. Nekaj članov je bilo pri tej razpravi precej občutljivih. Dasiravno so bila priporočila splošna in so veljala sedanji konvenciji Waukeganu, so jih občutljivejši obračali na sebe in so prihajali precej močnimi osebnimi odgovori, ki niso imeli stika s priporočilom za bodoča pravila. Tudi v takih slučajih je bilo treba dopisovati in dopovedovati, da ima vsak član pravico staviti stvarne nasvete bodoči konvenciji S. N. P. J. Včas so tako dopisovanj pomagala, včas niso, in dopisniki so ostali pod vtisom, da je uredništvo pristransko, kar je bila seveda velika zmeta.

Vsi fakti pa govore, da postaja oficijelna številka premagljna. Treba bo povečati sredino številko ali pa petkovo. Uredništvo je dobilo velikokrat pod nos, zakaj dopis ni izšel takoj v prvi številki, ko je bil doposlan. Zopet je bilo treba pojasnjevati, da ni bilo prostora v prvi številki, in da grede dopisi v list po vrsti prihajajo, ako niso bili zadržani, da se dobe potrebne informacije. To zadnje se je zelo redkokdaj zgodilo.

Uredništvo le konstatira, da je treba list povečati, da bo odgovarjal potrebam, kako se bo to izvršilo ali kako se naj izvrši bo pa povedal brat upravitelj, kar se s povečanjem lista poveča tudi stroški; finance pri listu pa spadajo pri listu v področje uprave.

Precej močna je tudi zahteva, da se izda mesečnik v angleškem jeziku za tiste člane, ki so tukaj rojeni ali so pa zelo mladi prišli v deželo, da se niso mogli naučiti pismene slovenščine v tisti meri, da jo pišejo in pravilno razumejo. V prilog temu govore dejstva da bo polje za poduk in agitacijo postalo obširneje, ki je postalo omejeno, odkar je bil sprejet novi zakon za izseljenike. Tudi tej zahtevi spregovorim bolj obširno, ko pride na razpravo.

Za poduk bi se lahko storilo več, odkar ima Slovenska narodna podpora jednota svojo tiskarno. Razne razprave, članki, povesitd. vzgojevalne in podučne vsebine, ki so izšle že v Prosveti, se lahko zbirale v snopičih in prodajale po nizki ceni. Časnik, ki se prečita, se navadno zavrže, medtem ko se knjžica hrani in d stikar roma iz rok v roke, ali jo pa človek čita po dvakrat ali večkrat kasneje, da mu ostane v spominu, kar je čital v nji. Vprašanje pride gotovo tudi na razpravo, ko se bo razmotrivo o izobrazbi in pouku. Prišli bodo še drugi nasveti, kako je treba širiti izobrazbo in poduk, da Slovenska narodna podpora jednota ne pride v roke onim elementom, ki bi najraje zasukali kolo nazaj. Takrat bom tudi jaz povedal svoje misli obširno in razumljivo, kar bodo storili tudi drugi bratje in sestre, ki se z nimaajo za vprašanje izobrazbe in pouka. (Marsikdo je od me pričakoval, da se bom spustil tudi v zadeve drugih departamentov v svojem poročilu. Urednik ni nadzornik organizacije, ampak n mu je odkazan poseben oddelek, in zato se moje poročilo nanaša le na ta oddelek in ne na druge, o katerih bodo poročali gl. odborniki, katerim gredo mar. Imam pač razne nasvete tudi za drug oddelek, ki pridejo na vrsto, ko bo zadeva na razpravi. Takrat se veda ne bom poročal, ampak udeležil se bom razprave, kot drugi bratje in sestre, ki imajo sedež na tej konvenciji, z edinim namenom, da se zavrže, kar je slabega in sprejme, kar je dobrega.)

Poročal bi lahko o poslopu, tiskarni, zavetišču itd., a za v te naprave so bili izvoljeni odbori, ki bodo poročali o njih. Počlanje od moje strani o takih zadevah bi bilo le poseganje v dolžnosti drugih odborikov, kar ni pravilno, ampak je nekaj vsiljivih razpravljati o takih zadevah, kadar pridejo na dnevni red, je seveda nekaj drugega, in takrat me veže dolžnost, da posežem na razpravo.

Tudi o svojem delu sem povedal najnujnejše in sicer to, kar je bilo treba povedati, da se dobi snov za kasnejše razprave, kar razprave šele zjasni in zbistrijo pojme, da je mogoče napraviti dobre in zdrave zaključke v interesu Slovenske narodne podporne jednote, njenega članstva in za boljše in svetlo bodočnost človeških družbe, posebno pa delavskega razreda.

Preden zaključim, moram omeniti, da sem bil član tudi odbora, ki je izdelal načrt za bodoča pravila. Jaz in druga moja variša, ki smo tvorili ta odbor, smo se pri sestavi provizoričnega načrta ozirali na želje članstva. Skušali smo popraviti napake, ki so se pokazale v zadnjih pravilih. Ti popravki se nanašajo na volitev gl. odborikov s splošnim glasovanjem, gostdarstva v jednoti, bolnišnih skladov itd. Glede posmrtniške zavarovanja do pričakovane življenske starosti nismo dali ničesar v načrt, ker nismo do določenega časa prejeli od zavarovalne tehnika (aktuarja) potrebnih pojasnil. Zato se bo pa obširno tem razpravljalo na konvenciji in odvisno bo od večine te konvencije, kaj se bo sprejelo, da bo odgovarjalo potrebam članov S. N. P. J. in postavam države Illinois in drugih.

Sestava provizoričnega načrta ni bila lahka reč, ker je bilo treba nekaj izdelati, kar bo tvorilo temelj razpravam, pri katerih bodo lahko tudi tisti povedali svoje mnenje, ki mislijo, da se oziralo na njih želje in zahteve, in da se odbor za pravila ni pet z njimi.

Odbor za pravila je storil v danih razmerah in po svojih najboljših močeh, kar je mogel izvršiti. Zavedal se je, da sestoji

ljudi, in ker so ljudje omejena bitja, da je podvržen napakam in zmotam, ki se pa bodo lahko popravile s stvarnimi razpravami na konvenciji.

V zadnjih štirih letih sem govoril tudi parkrat zunaj Chicago na prireditvah društev S. N. P. J. Ponekod so mi povedali, da so znani in stari klerikalni nasprotniki S. N. P. J. razvili strahno protiagitacijo proti Slovenski narodni podpori jednoti. Strašili so ljudi pred njo s peklom in hudičem in prikazovali nekatere glavne odbornike, kot peklensčke — sinove Luciferja, ki hodijo po svetu, da zapeljejo duše ubogih slovenskih delavcev. Na te prireditve so prišli tudi člani drugih organizacij v pričakovanju, da se bom poslužil napram tem zakletim sovražnikom Slovenske narodne podporne jednote taktike njihovih voditeljev. Na prireditvi jih je torej prignala radovednost. In tu so se prepričali, da je velika razlika med Slovensko narodno podporo jednoto in njenimi nasprotniki. Pri S. N. P. J. so našli dostojnost, videli so, da se res ta organizacija briga za dobrobit svojega članstva in da dela za napredek v človeški družbi in osvoboditev delavstva iz mezne sužnosti. Agitacija nasprotnikov Slovenske narodne podporne jednote ni imela tistega uspeha, ki so ga pričakovali njeni smrtni sovražniki, ampak je podžgala njeno članstvo še k bolj naporneu agitatoričnemu delu, kar pokazuje naraščaj njenega članstva od združevalne konvencije do danes.

Gl. odbor mi je povelil, da izdelam knjigo, o kateri je zaključila združevalna konvencija, da izide v spomin dvajsetletnega obstanka Slovenske narodne podporne jednote. Dela ne bom opisaval, ker bodo povedali kritičarji, kakšno je. Omeniti hočem le to, da so bila sredstva zelo skromna za zbiranje materiala, čas pa veliko prekratke za izvršitev dela. Knjiga bo najbrž že v rokah delegatov, preden se razidejo. Delo je precej zakasnelo zaradi tega, ker se je knjiga tiskala v lastni tiskarni, da se znižajo produktivni stroški.

Konvencija je tukaj in določila bo lahko tudi pota in smernice za agitacijo v bodočnosti. Pozabiti ne smemo, da sta od prejšiljen taktike in zdrave krepke agitacije odvisna rast in razvoj vsake organizacije. Slovenska narodna podporna jednota pa ni v tem oziru nobena izjema in je podvržena istim zakonem razvoja, kakor vsaka druga organizacija. Zato pa zastavimo vse svoje moči pri razpravi, da bo bodočnost Slovenske narodne podporne jednote še sijajnejša in lepša, kot je bila njena preteklost. Na delo bratje in sestre, in uspehi ne bodo izostali. Moje trdno prepričanje je, da kdor dela za boljšo bodočnost človeške družbe, za popolno odpravo mezne sužnosti, sploh za odpravo sužnosti v vsaki formi, temu gre bodočnost. Ta gleda tudi bodočnosti mirno v obraz, kajti bodočnost nima zanj nobenih skrivnosti, še manj pa grozot, ker se zaveda, da je storil svojo dolžnost kot človek in delavec.

Bratski pozdrav vsem!
Poročilo se sprejme na znanje.
Sledi poročilo predsednika gl. porotnega odbora:

Jože Zavertnik

POROČILO PREDSEDNIKA GLAVNEGA POROTNEGA ODSEKA S. N. P. J.

Bratje delegatje in sestre delegatkinje:—
Z dnem prvega januarja, t. l., sem prevzel urad, katerega mi je poverilo članstvo s splošnim glasovanjem. Pripomnim naj, da mi je bivši predsednik glavnega porotnega odseka, John Underwood, izročil vse v najlepšem redu. Moje poročilo se nanaša le na dobo osem mesečnega poslovanja, to je od prvega januarja do 31. avgusta, t. l.

V teku osem mesečnega poslovanja, kot predsednik glavnega porotnega odseka, sem prejel 67 različnih pritožb, med označenim številom pritožb je bilo 16, katerih se radi enega ali drugega opravečnega vzroka ni moglo vpoštovati, po večini pa so bile zastarele zadeve, katere v smislu pravil ne morejo priti vpoštev. Vse odložene zadeve so bile prizadetim strankam vrnjene, s potrebnimi pojasnili, seveda.

Skupne menjajoče korespondence, to je prejetih in oddanih pism, v teku osmih mesecev je bilo tristo petdeset pism, sedemdeset prejetih, in dvesto petnajst oddanih pism. Da omenjam korespondenco, je vzrok, ker smatram za potrebno, obenem pa imajo bratje delegatje in sestre delegatkinje odprt vpogled v poslovanje glavnega porotnega odseka.

V kolikor se tiče plače predsednika glavnega porotnega odseka, naj omenim, da predsednik ne dela za plačo, temveč dela za jednoto, kajti ako bi računal porabo vsega časa, ki se porabi za reševanje in urejevanje zadev, ni predsednik plačan niti po petindvajset centov na uro. Slednje omenjam radi tega, ker mi je neki sobrat častital radi visoke plače.

Pritožbe nimam nobene. Člani in članice glavnega porotnega odseka rešujejo zadeve dobro, stvarno in premišljeno, na podlagi doprinešenih podatkov in dokazov. Upravni odbor mi je bil vedno na roko, kadarkoli sem potreboval pojasnila o eni ali drugi zadevi. Dobil sem vedno in točno, kar sem zahteval.

Uredništvo "Prosvete" je točno priobčalo vsako uradno objavo, skratka: vlada je med nami lepa harmonija.

To je moje kratko poročilo, v kolikor se tiče mojega osem-mesečnega poslovanja kot predsednik glavnega porotnega odseka. Koncem naj pripomnim, da zadeve, katere so iz enega ali drugega vzroka zaostale, bodo rešene po konvenciji, kajti vseh pritožb ni bilo mogoče rešiti pred pričetkom konvencije.

Ako kateri izmed bratov delegatov ali sester delegatkinj želi kakoga pojasnila, sem pa rade volje na uslugo.

Končno bratje delegatje in sestre delegatkinje, zastopniki in zastopnice črez 57 tisoč duš broječe organizacije, od Vašega dela je odvisen nadaljni razvoj, te velike ustanove, naprej torej po načrtani poti v svitu žarka luči!

Želeč obilo vapeha,
Sledi poročilo porotnice sestre Frances Tauchar:

Martin Železnikar

Pravi, da ni pripravila pismeno poročilo, ker je bila doba njenega uradovanja le od zadnjega referenduma; in ni bilo takih važnosti, da bi bilo potrebno dalje pismeno poročilo. Reševala je vse zadeve poslana porotnemu odboru in njej predložene po predsedniku gl. porotnega odbora, kot se ji je zdelo v smislu pravil za članstvo in Jednoto najbolj pravično.

Poročilo se sprejme na znanje.
Sledi poročilo porotnika br. Križmančiča:

POROČILO GL. POR. JOHN KRIŽMANČIČA.

Kenjena zbornica:
Kot člana gl. porotnega odseka S. N. P. J., kateri urad mi je poverilo članstvo potom splošnega glasovanja preteklega leta, ne vežem dolžnost, da se vam cenjeni zborovalci, ter sploh vsemu članstvu, najiskrenejšje zahvaljujem.

Začetkom novega leta sem zavzel svoje mesto, katero mi je bilo poverjeno, z ostalimi člani gl. porotnega odseka, pod predsedništvom brata M. Železnikarja.

Delo, katero mi je bilo poverjeno, oziroma zadeve katere so mi bile poslana od strani br. predsednika odseka v rešitev, sem vedno točno izvršil, ter nemudoma odposlal na pristojno mesto.

Pri razodbah je moje geslo vedno, da vpoštevam pravila, ter na podlagi istih, ter predloženih dokazov izrečem moje obsodbo.

Pri zadevah, kjer mi niso dovolj jasne, se vedno obrnem na pred. porot. odseka za podrobne informacije, da na podlagi njih lahko pravično glasujem.

Bratu M. Železnikarju kot predsedniku našega odseka se zahvaljujem, ker mi je bil vedno na razpolago, ako sem slučajno zahteval kako pojasnilo.

Omeniti moram tudi, da sem se udeležil sej letnega zborovanja, katero se je vršilo meseca feb. t. l., ter seje izrednega zborovanja v mesecu juliju. Pomagal sem reševati zadeve, katere so bile na dnevnem redu po svoji najboljši zmožnosti.

H koncu pa naj pripomnim, da moje delo za S. N. P. J. ne obstoja samo v delokrogu gl. odbora, temveč svojo dolžnost vršim napram organizaciji s tem, da delujem ter ščitim vse njene ustanove.

Bratje delegatje in sestre delegatkinje, podal sem vam moje kratko ter skromno poročilo, vsaj toliko, kar spada v moje področje. Ako pa želi kateri še kakšnih nadaljnih pojasnil, sem dragevolje pripravljen jih dati po svoji najboljši vednosti in zmožnosti. Se vam zahvaljujem za posluš.

John Križmančič, član gl. porot. odseka.

Poročilo se sprejme na znanje.

POROČILO GL. POROTNICE SES. UDOVIČ.

Cenjeni delegatje in delegatkinje osme redne konvencije S. N. P. J. Kot članica glavnega porotnega odbora predložim poročilo o mojem delovanju od meseca januarja leta 1925 pa do danes. Kot gori omenjeno, je doba kratka, poradi tega je tudi moje poročilo bolj kratko.

V tem času sem prejela od br. Železnikarja, predsednika glavnega porotnega odbora, osemnajst zadev v razsodbo, katere sem rešila točno in nepristransko. Smem pa reči, da, ako bi hoteli člani in članice pri svojih pritožbah razumeti nekoliko bolj naša pravila, bi s tem imeli zadeve veliko hitreje rešene in delo prizadetih strank bi bilo skrajšano, posebno predsednika tega odbora. Bilo bi veliko več sloge in bratstva v jednoti, ako bi se društveni odbori posebno predsedniki in tajniki nekaterih društev sami ne cenili, da so več kot člani, in ako bi hoteli razumeti najprvo sami pravila, katera bi mogli tolmačiti članom svojega društva.

V tem času smo imeli slučaj, da član, ki ne zna pisati in čitati, ni vzel prestopnega lista k bližnjemu društvu. Društveni tajnik se tudi ni pobrigal ali se ni zavedal, ampak je svoje člane pošiljal na obisk. Kasneje se je dotičnemu članu odklonila bolniška podpora. Ko pride potem taka zadeva pred višjo inštanco, moramo gledati za dobrobit organizacije, to je, ali naj se izplača taka podpora članom, ali pa v podvojenih stroških kasneje odvetnikom? Poradi tega bi priporočala konvenciji, da napravi nekoliko oostrejšje točke v pravilih, kar se tiče društvenih odborov.

Z današnjim sistemom bolniške podpore se nikakor ne strinjam. Smem reči, da je velika brezposelnost, ki je nastala zadnje čase, izpraznila skoraj vse bolniške sklade. Da sem omenila brezposelnost, namesto bolezni, navajam fakto, ki sem jih prejela v razsodbo.

Član, ki se je naznanil bolnim za malenkostno bolezen, pri kateri je opravljal lahka dela, je bil kasneje obtožen pri društvu, in mu je bilo dokazano, da je res opravljal delo ter je priznal to tudi sam. Nad trideset članov je bilo na seji in z nadpolovično večino je odglasovalo, da se mu izplača bolniška podpora, a pripomba, da bodo člana spodili iz nasebine, ki je obtožil simulant. Bratje in sestre, tukaj je najboljši vzgled, kako se dela v naši organizaciji, posebno glede bolniškega sklada.

V našo organizacijo se je zadnje čase vrnilo mnogo nazadnjakov, ki niso mogli prej stopiti skozi milijonske verige. Sedaj pa skušajo najprvo izprazniti bolniške razrede, potem bi šli pa še naprej, ako bi se jim postrečilo. Veliki bolniški skladi so po mojem prepričanju prinesli v organizacijo mnogo nazadnjakov in nebratstva. Poradi tega bi priporočala konvenciji, da uvede le dva bolniška razreda, in sicer en in dva dolarja dnevne bolniške podpore, a povišanjem assessmenta v bolniški sklad.

S pojasnilom br. Železnikarja sem bila vedno zadovoljna, ker sem prejela kar sem potrebovala. Udeležila sem se redne in izredne seje, vršila je januarja in julija t. l., enega glasovanja, ki sem ga pravočasno odposlala na pristojno mesto. Na sejah sem se vedno udeležila glasovanja, ki se mi je videlo v korist organizacije S. N. P. J.

Pred zaključkom mojega poročila, kakor že omenjeno kratke dobe, sem vršila svojo dolžnost vedno točno in nepristransko in po mojih najboljših močeh in zmožnosti, za kar jamčim današnji konvenciji ter ostalemu članstvu, ki me je izvolilo z zadnjim referendumom v ta odbor.

Mary Udevič, članica gl. porotnega odbora S. N. P. J.

Poročilo se sprejme na znanje.
Sledi poročilo porotnika br. John Terčiča:

Bratje in sestre: Jaz sem bil izvoljen v porotni odbor na clevelandski konvenciji, na splošnem glasovanju sem pa izgubil ta mandat. Postal sem zopet porotnik, ko je brat Underwood odstopil, ker sem imel za izvoljenimi največ glasov. Odbor v Chicagu me je vedno izbral za reševanje kakšnih zelo kočljivih zadev prepričljivega značaja in jako otežkočenega reševanja. Vselej sem delal po svoji najboljši predvidnosti, ter rešil in uspešno razsodil mnogo zapletenih slučajev. Z ostalim odborom smo delali složno in vzajemno.

Poročilo se vzame na znanje.
Sledi poročilo bolniškega odseka:
Predsednik bolniškega odseka poroča:

POROČILO PREDSEDNIKA BOLNIŠKEGA ODSEKA.

Ker opravljam obenem dolžnosti predsednika gl. bolniškega odseka, naj za ta odbor poročam, da so posamezni člani gl. bolniškega odbora preiskovali v njihovem okrožju pojavljene slučaje, o katerih so poročali sejam gl. odbora. Vsi sodborniki so izvršili dane naloge kar najboljše mogoče v danih razmerah. Med vsemi je bil brat Šular največkrat zaposlen v preiskavah. O njihovem delovanju bodo sami podali poročila.

Po mojem mnenju je sistem v tem oziru potreben in je praporočljivo, da se bolniški odbor ohrani kot je, izuzemši, da se doda eno okrožje s tem, da se vzhodno okrožje razdeli v dva okrožja.

V dobi od zadnje konvencije sem osebno preiskoval sedem slučajev (na licu mesta) kateri val so bili za jednoto povoljno rešeni. Ker sem, o stvari poročal gl. izvrševalnemu odboru, ne bom o tem ponavljal.

Bias Novak, preds. gl. bol. odseka.

Poročilo se sprejme na znanje.
Sledi poročilo bolniškega nadzornika br. Ambrozicha:

Cenjena zbornica! Od zadnje konvencije sem imel preiskave pri šestih društvih: Pri dr. št. 317, Export, Pa. sem preiskal zadevo br. Paul Skalca. O njem se je sumilo, da gotovo ni odgovarjal resnico, ko je bil pri društvem zdravniku na preiskavi za vstop v društvo in jednoto. Kmalu potem ko je pristopil, je šel v zavod za jetične. Vzelo mi je precej truda, predno sem prišel na sled, ker zdravnik, ki ga je preiskal za vstop v jednoto, je medtem časom že umrl. Obrnil sem se torej na zdravnika Payperja, tedanjega dr. zdravnika, če je njemu kaj znano, bodisi o Skalcu samemu, ali pa njegovi družini. Rekel je, da on drži zdravniške rekorde tajno. Po daljšem pogovoru mi je povedal in tudi pokazal karto od Skalca, da je bil v njegovi oskrbi že meseca marca, 1922 in pripoznan za jetičnega. Nato je Skalca šel k zdravniku Maykerju, in on mu je izpolnil prošnjo za vstop, in bil

je sprejet v društvo 9. aprila, 1922. Torej sem pronašel, da ni odgovarjal resnico, ko je vstopil v Jednoto. Nato je bila sklicana izredna seja, in je bil Paul Skalca izobčen iz Jednote.

Pri dr. št. 203, v Bishop, Pa. sem imel dve preiskavi. Br. Findaya in br. Kočvarja. Obadva sta bila že delj časa na bolniški podpori, in imela sta razne prepire, tako da sta se poleg drugih obtožb še sama pričela zatoževati različnih prestopkov. Potrduil sem se, kolikor sem se mogel, da dobim prave podatke. Vdeležil sem se dveh sej odnotnega društva, in končno stvar rešil v zadovoljstvo obtoženca in Jednote.

Pri dr. št. 453, v Bertha, Pa. sem imel preiskavo zaradi prestopnih listov od dr. št. 287, iz Burgettstowna, Pa. Ker sta oba društva blizu skupaj, sem pronašel, da ko se je dr. št. 453 ustanovilo, se je začelo nekakšno nasprotstvo od dr. št. 287, ker je bilo v omenjeni nasebini nekaj članov, ki so pripadali k dr. št. 287. Nekateri so dajali slabe vzglede, ko se je ustanovljalo dr. št. 453, čeravno so se šteli za napredne člane S. N. P. J. Sklicali sem sejo obeh prizadetih društev, ter uredil zadevo v zadovoljstvo obeh strank.

Od dr. št. 283 sem imel za dobiti zdravniške listine, tika joče se sestre Tomič, ki je bila na sumu, da je njena bolezen morda izvor kakšne prejšanje zastarele bolezni.

Pri dr. št. 287 sem imel preiskavo za br. Ponigaca, ker že delj časa bolaha, in je bil tudi obtožen kot simulant. Kolikor sem mogel pronašati pri zdravniku, dotični član ni nikak simulant, kakor se mu predbaciva.

Pri dr. št. 216 sem imel preiskavo sestre Savar. Ona je bila obtožena različnih prestopkov za časa njene bolezni. Kot sem izprevidel, da če bi bil prej preiskaval, bi se bila že prej javila zdravim. Ko je zvedela da pridem tja, se je javila zdravo.

V več slučajih sem sprevidel, da člani ki so zavarovani za tri ali štiri dolarje bolniške podpore, in so poleg še samci in pečarji, se premačjo zavedajo in ne marajo obiskovati zdravnikov, da bi preje okrevali.

V raznih drugih krajih sem tudi naletel na različne slučaje. Mesto da bi se društveni odborniki pobrigali in gledali na to, da se vsak bolnik zanima za svoje poškode, se eden na drugega zanašajo; če ne bo oni izvršil, pa še jaz ne bom. To pomaga črpati vse sklade.

To je moje poročilo o delu, ki sem ga imel od zadnje konvencije.

Jacob Ambrozich, bolniški nadzornik za vzhodno okrožje.

Poročilo se sprejme na znanje.
Poročilo bol. nadz. Jos. Zorkota:
On poroča, da je imel malo dela, ker še ni dolgo v tem odboru. Eno zadevo je rešil, ki mu je bila poslana od predsednika bol. odseka, ter rezultat sporočil gl. uradu.
Poročilo se sprejme na znanje.
Poročilo bol. nadz. Anton Šularja:

POROČILO GL. BOLN. NADZ. BR. ŠULARJA.

Delegaciji osme redne konvencije S. N. P. J., v Waukeganu, Ill. —
Kot član bolniškega odseka podajam tukaj nekoliko poročila glede mojega delovanja od zadnje konvencije.

Največ posla je pač bilo s preiskavami raznih sumljivih bolnikov. Tudi drugih jednotlivih zadev je bilo precej za reševati, kot tožbe, stavke itd.

Eden izmed jednotlivih problemov je tudi pravilno nadzovanje bolnikov. Zadnje čase je precej pisanja o simulaciji. Samo osebni se razume, čim slabše so delavake razmere, tem večje je izkoriščanje jednotine blagajne. Med tem ko nekatera društva strogo pazijo, da dobe bolniško podporo le tisti člani, ki so v smislu pravil v resnici deležni, se pri drugih postopa preveč površno in prijateljstvo ali zamera igrata precejšnjo vlogo.

Gotovo je, da kolikor več starih članov bomo imeli, toliko več težko bo v tem oziru. Jako priporočljivo se mi vidi, da bi vrhovni zdravnik od časa do časa obiskal društva po raznih nasebinah, in bi najboljše dognal, če se res izkorišča jednotina blagajna akosi simulaciji. Zraven bi bilo to v zadostanje tistim članom, ki so v resnici bolni, pa jih društva smatrajo zmožne za delo.

V teku zadnjih 4 let sem preiskal kakih 40 bolno sumljivih slučajev in v večini sem uvedel posebno zdravniške preiskave. Mimogrede omenim, da sem si s tem nakopal tudi približno toliko sovražnikov, kajti zamera je vselej, bodisi če je bolnik spoznan sposobnim za delo, ali pa če je v resnici bolan.

Anton Šular, gl. bolniški nadzornik.

Poročilo se sprejme na znanje.
Poročilo bol. nadz. Frank Kluna:
Cenjeni bratje in sestre!

V teku mojega poslovanja kot bolniški nadzornik za severno okrožje, nimam veliko posebnih poročil. Kar se tiče bolniške podpore v tem času, se je v severnem okrožju še prilično in povolno reševalo, tako da ni bilo posebnih situosti pri nobenem izmed sedemindvajsetih društev, kar znači, da društva na severu vedno izpolnujejo svoje dolžnosti, ker drugače bi ne dosegla tega uspeha.

Imel sem pa nekoliko dela pri društvu št. 125, na Leontonia Townside, Minn. Šel sem po naročilu brata gl. predsednika na dotično mesto, in to pa zato, ker je prišlo do neporazuma med društvom in enim članom, kar se pa na vsa prizadevanja še ni postrčilo, da bi se zadeva zadovoljno poravnala, in tako se je zavleklo, da se bo moglo sedaj rešiti na tej konvenciji, kadar bo zadeva prišla na dnevni red.

Vdeležil sem se prve letne seje skupnega gl. odbora; druge izredne seje skupnega gl. odbora, katera se je vršila 20. in 21. julija, se pa nisem mogel vdeležiti.

Frank Klun, odbornik bolniškega odseka.

Poročilo bol. nadz. John Goloba:
Poročilo glavnega bolniškega nadzornika za zapad.

Na tem mestu nimam prav veliko za poročati, ker vse zadeve kolikor sem jih imel za časa mojega urada, sem vedno pošiljal glavnemu upravnemu odboru. Imel sem več zadev, katere pa mislim, da so se vse dovoljno rešile v korist jednote. (Tako vsaj jaz mislim, ker sem vedno nato deloval.) Ali pričakoval pa nisem, da bi bile društvene situosti tako težke za vravnati; sprevidel pa sem, da jih največ izvira iz osebnega sovrašstva, in posledice pa izgleda, da bi morala trpeti jednota. Ako bi se le moglo dopovedati članstvu, da naj privatne stvari pusti doma kadar gre na sejo, pa bi bilo veliko boljše.

John Golob, bol. nadz. za zapad.

Poročilo se sprejme na znanje.
Sledi poročilo gl. nadzornega odbora:
Predsednik nadz. odbora poroča:
Cenjena konvencija!

Ker sem bil potom splošnega glasovanja izvoljen predsednikom nadzornega odbora, da prevzamem posle istega z 1. januarjem t. l. je moje poročilo, katerega vam sedaj podajam v resnici kratko. Uverjen sem pa, da bodeta moja soursadnika tembolj na dolgo poročala, eden iz razloga ker je bil dalj časa predsednik tega odbora kot jaz, drugi je pa bolj ambiciozen kot jaz.

O finančnem napredu enega oddelka kakor tudi o nazadovanju drugega oddelka, stanje organizacije, njeno imetje in vse druge podrobnosti so bile pred dobrim mesecem pregledne v glasu, poleg tega vam bodo še posamezni člani upravnega odbora podrobneje poročali.

Iz navedenih razlogov se mi ne vidi umestno ponavljati istega.

žene pogodbe. Glavno vprašanje je bil princip združenja, in ne združitvena pogodba. Skupina, katere je vodila propagando proti združenju, je našla zaveznike v listu "Glas Naroda", in ta zavestnik je ves čas razpravljal odločen proti združenju JSKJ. s SNPJ. Tudi nekaterim slovenskim duhovnikom ni bila združitvena dovolj, zato nič ne pretiravamo, če rečemo, da se je mnogo dopisov proti združenju napisalo v farovžih. Če vpoštevamo vse to, nam je lahko razumljivo, zakaj je večina delegatov na konvenciji JSKJ. glasovala proti združenju.

Pri SSPZ., je izgledalo boljše, in so se vedno kazali znaki da bo konvencija odobrila pogodbo. Glavni odbor je predložil pred konvencijo pogodbo članstvu na splošno glasovanje. Pri splošnem glasovanju je večina članstva glasovala za predloženo pogodbo. Za to smo pričakovali, da bo na konvenciji SSPZ. glasovalo zadostno število delegatov in gl. odbornikov za pogodbo. Ali nasprotnikom združenja pri SSPZ. se je na njih konvenciji posrečilo pridobiti zadostno število gl. odbornikov, in delegatov, kateri so glasovali proti združitveni pogodbi med SSPZ. in SNPJ. Pozabiti pa ne smemo da je bilo med delegati in gl. odborniki veliko članov SNPJ., ki so glasovali proti združenju. Nasprotno so pa glasovali delegatje in gl. odborniki za združenje, kateri so člani samo SSPZ.

Ko se je vodil boj za in proti združenju med članstvom pri JSKJ. in SSPZ., so nekatera društva Slovenske-Hrvatske Zveze pričela agitacijo, da se SHZ. združi s SNPJ. ali pa NHZ. Na seji gl. odbora SHZ. je bil sprejet predlog, da se vpraša združevalni odbor SNPJ. in gl. odbor NHZ., da sestavita pogodbo, katere se predloži članstvu SHZ., da samo s splošnim glasovanjem odloči s katero organizacijo se hočejo združiti. Pri splošnem glasovanju je dobila pogodba SNPJ. večino glasov. Med tem so pa nastale nove zapreke, in to radi poslovnice SNPJ. v državi Michigan. Ko smo prejeli poslovnico, smo takoj obvestili gl. odbor SHZ., naj stori vse potrebne korake, da pravilno predloži konvenciji združitveno pogodbo.

Delegatje in gl. odborniki SHZ., katerih želja je bila, da se SHZ. združi s SNPJ., so pismeno izražali željo, da se konvencije udeležijo predsednik združevalnega odbora SNPJ., da pojasni članom konvencije SHZ. posamezne točke združitvene pogodbe in da vsa druga pojasnila, ki se tičejo združenja. Sklicali smo sejo, in prečitali na nji pisma ter prišli do zaključka, da je v interesu SNPJ., da se predsednik združevalnega odbora udeleži konvencije SHZ. in pojasni pogodbo in stališče o združenju, ki ga zavzema članstvo SNPJ. Ker je bil radi dela predsednik Frank Alesh za drčan, se je dne 16. avgusta 1925 konvencije udeležil odbornik Joško Oten, v Calumet, Mich. Ko je prišla v razpravo združitveno pogodbo med SHZ. in SNPJ. mu je konvencija dovolila, da je pojasnil naše stališče v pogledu združenja. Omenil je, da SNPJ. nima namena podjarmiti katerikoli podporno organizacijo, kakor se nam očitno. Pripravljeni pa smo na združenje z vsako slovensko podporno organizacijo, katere članstvo želi pošteno združenje, na podlagi nepristranske pogodbe, katero je pripravljeno sprejeti članstvo obeh organizacij. Raztolmačil je točko za točko združitvene pogodbe ter dal zadovoljive odgovore na stavljena vprašanja. Po končani razpravi se mu je predsednik konvencije zahvalil, nakar je zapustil zborovalni prostor. Drugi dan je prejel poročilo, da je glasovalo za združitve 17 članov konvencije in 18 pa proti.

Br. Joško Oten je poročal združevalnemu odboru SNPJ., da je zapazil na konvenciji SHZ., da so, razven par, bili slovenski delegati in gl. odborniki zato, da se SHZ. združi s SNPJ., nasprotno so pa bili proti hrvaški delegati in gl. odborniki in so naglašali, da se SHZ. združi z Narodno Hrvatsko Zajednico, če ne, naj pa še nadalje ostane samostojna organizacija. Med njimi je vodil za NHZ. veliko propagando zastopnik, katerega je poslala na to konvencijo NHZ.

Čenjeni zborovalci, znano vam je, da bo na tej konvenciji predložena združitvena pogodba med SNPJ. in SSPZ., zato združevalni odbor apelira na cenjene delegate, delegatinje in gl. odbornike, da glasujete za predloženo pogodbo. Da smo pripravili to pogodbo, so nas vodili zaključki zadnje konvencije SSPZ., kateri nalagajo gl. odboru SSPZ. pripraviti in predložiti združitveno pogodbo med SSPZ. in SNPJ. prihodnji konvenciji SSPZ. Na vidiku smo imeli to, če bi konvencija SSPZ. odobrila predloženo združitveno pogodbo med SSPZ. in SNPJ. in če bi želeli da se združitev popolno zaključi na prihodnji redni konvenciji SNPJ., bi mi morali sklicati izredno konvencijo za sprejetje pogodbe. Ako pa SNPJ. odobri sedaj združitveno pogodbo, se izogne izredne konvencije in s tem prihrani stroške. Če pa pravilno sprejme to združitveno pogodbo tudi konvencija SSPZ., bo pa prihodnja redna konvencija SNPJ. zaključek združenja med tema organizacijama.

Za sestavo predložene združitvene pogodbe ni bilo nobene konference, in smo jo mi izdelali po pogodbi, ki je bila predložena minulo leto konvenciji SSPZ., le nekaj točk smo preduglašili, da se vjemajo načinu združenja, katerega hočemo sedaj izvesti. Pogodbo smo predložili gl. odboru SSPZ. in gl. odboru SNPJ., ter na njih željo spremenili nekaj nejasnih točk. Oba odbora sta s temi popravki zadovoljna in upamo, da bo tudi članstvo obeh organizacij zadovoljno.

V razpravi o novih pravilih pri SNPJ. smo opazili, da se je večina dopisnikov, kateri so se udeležili razprave, izreklo da se združitveni odbor odpravi. Naglašali so, da je nepotreben, za to, ker so druge organizacije odpravile slične odbore. Nekateri pa so omenjali, da gl. odbor lahko opravi vso delo združevalnega odbora. Vsa ta priporočila imajo začetek v razpravah o združenju v minulemu letu pri JSKJ. in SSPZ. V teh razpravah se je vedno naglašalo, da se združevalni odbor odpravi, ne zato, ker ni vršil dela, ravno tako ne, ker našim organizacijam ni potreba združenja, ampak zato, ker združevalnega odbora ni potreba. Če pa natančno pregledamo te nasvete od vseh strani, pronajdemo, da je glavni cilj te agitacije, da se v bodoče popolnoma opusti ideja združenja naših naprednih enot in zvez. Če se nasprotnikom združenja posreči zadušiti to idejo, tedaj so prepričani, da se SNPJ. vzeli njeno največje agitacijsko silo. Naše članstvo mora priznati to, da je od časa, ko se je pričelo delovati za združenje, imela naša jednota največjo agitacijo v tem, ker so se vse pogodbe glasile da se druge organizacije združijo pod čaršterjem SNPJ., in novo članstvo je pristopalo k nam, ker je bilo prepričano, da se bodo vse organizacije združile z našo jednoto. Zato je lahko umljivo zakaj je SNPJ. pustila druge organizacije tako daleč za seboj. Tega se tudi zavedajo nasprotniki SNPJ., kateri so bili vedno nasprotniki združenja z našo jednoto. Če se še dalje vodi ideja združenja, bodo nekoč res primorani se združiti, ne radi tega, ker so prišli do spoznanja, da je v združenju moč, ampak zato, ker bo njihovih organizacij odvzeta življenjska moč. Zato bo konvencija storila veliko napako če odpravi združevalni odbor, ker bo s tem korakom storila največjo uslugo tistim, ki so vedno bili proti, da se SNPJ. razširi med jugoslovanskim delavstvom v Ameriki. — Za združevalni odbor:

Frank Alesh, predsednik.

Joško Oten, odbornik.

John Ollip, odbornik.

Poročilo združevalnega odbora vzeto na znanje. Petnajet minuten odmor.

Po odmoru naznanja konv. tajnik, da je dobil obvestilo, da je bil ubit br. Jos. Bodlič, član dr. Sloboda, št. 438, v Iron Mountain, Michigan.

Konv. predsednik poklic zborujoče, da v znak sožalja vstanejo, in vsi navzoči vstanejo.

Br. Cankar poroča v imenu odbora za zavetišče.

POROČILO ODBORA ZA ZAVETIŠČE.

Kar se tiče odbora za zavetišče, nima sedaj velikega poročila. Ta odbor je bil izbran še pred združitveno konvencijo in je na združitveni konvenciji povedal obširno poročilo, s glavnim načrtom in proračunom. Na podlagi tistega poročila je potem bila izdelana rezolucija, ki jo je sprejela združitvena konvencija in kar je bilo potem dano še članstvu na splošno glasovanje ob enem s rezolucijo za lastno tiskarno.

Članstvo je s splošnim glasovanjem sicer sprejelo obe rezoluciji, toda gl. odboru ni bilo mogoče izpeljati obeh, in to iz različnih vzrokov. Eden glavnih vzrokov je seveda ta, ker nismo imeli na razpolago za to potrebnega sklada, a nam tudi ni bilo mogoče poskrbeti za denarna sredstva v tem času. Govorilo se je in pisalo o zavetišču že veliko, odobravalo se je to idejo in navduševalo za njo, posebno prejšnja leta. Sprejeto je bilo za to že mnogo predlogov in resolucij, toda za kake stalne dohodke za to svrhu se pa ni nikdar poskrbelo. In vendar so stalni dohodki prvi in najvažnejši pogoj za tako napravo.

Glavni odbor se je odločil, da zgradi poslopje za gl. urad in druge jednotne potrebe, žel je tudi na delo za lastno tiskarno in končno izvedel to idejo tako daleč, da tiskarna tudi obratuje. In vse to nas je stalo ogromne vsote denarja, katerega pa tudi nismo imeli dovolj na roki ter smo morali razpisati za to izredni assessment. Vsi pa vemo, kako nedobrodohel je vsak izredni assessment med članstvo, posebno še, če se to ponavlja prepogosto, kakor je bilo pri nas v dobi od zadnje konvencije. In vpoštevajoč tudi slabe delavke razmere in pičle, nestalne dohodke našega članstva, nikakor nismo videli umestno, da prihajamo v takih razmerah pred članstvo še s kakim predlogom za prispevke za zavetišče, ker vedeli smo, da bi bilo to vzeto gotovo z odporom na znanje in da bi slabo učinkovalo na razpoloženje članstva ter bi ne bilo koristno za jednoto.

Drugi važen vzrok, da nismo šli naprej z delom za zavetišče, je, ker se je med tem časom vsled novega zakona ustavilo naseljevanje našega naroda iz stare domovine. Če bi bilo naseljevanje število in stalno, bi jednota tudi stalno rastle in hitro množila svoje članstvo še naprej, in potem bi nam bilo zavetišče ne samo bolj potrebno, temveč tudi lažje izpeljivo. Za vzdrževanje takega podjetja je potrebno veliko denarja, kar pa zamore zmagovati le velika skupina ljudi. Vzdrževanje zavetišča bi bilo za sedanje število članstva preveliko finančno breme, katerega bi najbrž ne moglo nositi in bi to povzročalo preveč nezadovoljstva, nezadovoljstvo je pa zmeraj v škodo organizaciji.

Kakih podrobnih podatkov glede načrta in stroškov za zgradbo in za vzdrževanje zavetišča sedaj ta odbor nima in se nam to tudi ni zdelo potrebno ponovno prinašati pred konvencijo, dokler nimamo ustvarjene kake boljše finančne podlage ali podlage, ki nam bo omogočala izpeljavo ideje lastnega zavetišča. Načrt in proračun, ki smo ga predložili združitveni konvenciji, vsebuje v glavnem vse, kar je potrebno. Nekoliko več informacije sicer imamo sedaj, kar smo dobili od drugih sličnih zavodov, toda s tem bi veliko ne mogli izboljšati, če bi tudi predložili novi načrt.

Kot smo že prej omenili, je bilo med našim članstvom prejšnja leta veliko zanimanje za lastno zavetišče, veliko so to idejo hvalili člani in visoko povzdigovali naši dopisniki. Toda zadnje čase smo pa opazovali, da je navdušenje za lastno zavetišče skoraj popolnoma zginilo pri članstvu. Izgleda, kot da članstvo ni vpoštevalo, ko je glasovalo za zavetišče, da bo imelo potem tudi obilicije napram zavetišču, to je, da bo moralo poseči v žep in ta zavod finančno podpirati, in da so člani to sprevideli šele zadnje čase ter da jih je veliko nastopilo sedaj proti tej ideji samo zato, ker se boje izrednih nklad. To je bilo lahko videti dovolj jasno iz razprav k pravilom, ki so bile priobčene v Prosveti.

Odboru za zavetišče torej ni bilo mogoče iti naprej z delom za skorajenje uresničenje ideje lastnega zavetišča, iz razlogov, ki smo jih omenili poprej, in ta odbor tudi ne priporoča, da pričnemo z zgradbo lastnega zavetišča v bližnji bodočnosti, ker to se nam zdi vpricho razmer, v katerih se nahajamo in iz finančnih vzrokov neizpeljivo. In tudi ne priporočamo, da bi ta konvencija to idejo opustila ali prejšnjoročno sprejeto resolucijo zavrgla, pač pa priporočamo, da sprejeta rezolucija ostane v veljavi in se idejo neguje še naprej, ker zelo možno je, da se bodo razmere tako spremenile, da bomo lastno zavetišče ne samo potrebovali, temveč tudi lahko zgradili in vzdrževali. In če sedanja rezolucija glede lastnega zavetišča ne odgovarja prav namenu ali našim potrebam, lahko ta konvencija sprejme drugačno resolucijo, ki bo bolj primerna potrebam in zmožnostim naše organizacije.

Vincent Cankar, Blas Novak, Matthew J. Turk.

Poročilo sprejeto na znanje.

Konv. predsednik pojasni na razna vprašanja, da se bo še razpravljalo o poročilih, ter pove tudi pod katero točko, namreč ko bo razprava o pravilih.

Br. Sepich, št. 4, pravi, da se mu zdi, kot da bi se nekaj skrivalo.

Konv. predsednik ga zagotavlja, da se prav nič ne prikriva, in da bo prav vsak imel še priliko povedati svoje mnenje. Ker hoče br. Sepich še nadalje govoriti, četudi je konv. predsednik ugotovil, da ni br. Sepicha govorjenje na dnevnem redu, mu konv. predsednik odvzame besedo.

Sledi poročilo odbora za pravila. Br. Alesh v imenu tega odbora izjavlja, da je ta odbor sestavljal pravila na podlagi razprav v glasilu. Seveda je vključil le take nasvete, ki jih je smatral za koristne. Poziva vse zborovalce, da ne trtijo po nepotrebnem dragocenega časa. Vsak naj vstane takrat, kadar je tista točka, o kateri hoče govoriti, na redu. Nobeden naj ne ponavlja predlogov, ki so že stavljeni, in naj ne pripoveduje, da se strinja z njim. Če se strinja s predlogom, ga naj podpira in zanj glasuje.

Začne se čitanje provizoričnih pravil.

Br. Turk čita načelno izjavo. Nekateri v imenu svojih društev stavijo razne dodatke in spremembe. Richard Zavertnik stavi predlog, da se stavi med besedi 'članom' in 'svoboda' še beseda 'osebno'. Predlog podpiran in sprejet od odbora za pravila.

Br. Golob, št. 2, stavi protipredlog, da se drugi odstavek načelne izjave črta.

Br. Turk se strinja z drugim odstavkom in omenja, da smo ob priliki združenja dali obljubo v tem smislu, ki jo moramo držati.

Br. Alesh ugotavlja, da je sicer tozadevna točka že v pravilih, a da je zadnja konvencija vključila to tudi v svojo načelno izjavo, največ radi organizacije, ki se je z nami združila.

Predlog z dodatkom gre na glasovanje ter je sprejet z večino. Proti sta glasovala samo 2 delegata. Zadnji stavek načelne izjave se torej glasi: "Jednota jamči članom osebno svobodo verskega, filozofičnega, etičnega in političnega prepričanja".

Čita se člen I, točka 1.

Br. Plavec, št. 377, predlaga, da se spremeni beseda Slovenka v Slovanska.

Br. Kern predlaga, da se angleška prestava glasi Slovene, namesto Slovenic, ter izjavi, da je Slovene uradni in edino pravilni izraz, dočim Slovenian in Slovenic nista dobra in ne točna. Predlog podpiran.

Br. Jože Zavertnik, kot član odbora za pravila, pravi, da se je jezil, odkar imamo to angleško ime. Slovene je obenem samostalnik in pridevnik. O tem imenu je dopisoval z dr. Kernom, katerega predlog priporoča.

Br. Richard Zavertnik sugestira, da bi se naj spremenilo ime v Amerikansko-Slovenska narodna podpora jednota, ker živimo

v Ameriki stalno. Opozarja na druge nagode, kot na Nema,

imajo tudi take imena.

Br. Podboj misli, da je Slovenian boljši izraz kot Slovene.

Br. Draženović, št. 388, stavi protipredlog, da ostane ime kakor je sedaj.

Br. Prpič, št. 125, stavi posredovalni predlog, da se glasuje o venian.

Predlogi grede na glasovanje. Za predlog je oddanih 138 glasov in je sprejet, ker je dobil izmed vseh predlogov največ glasov.

Ker so nekateri mnenja, da naj bo veliko stalo popravilja čarterja, pojasni gl. predsednik, da ne bo nobenih posebnih stroškov, kajti originalno ime ostane, spremeni se le prevod. Mnenje je, da mi nismo kompetentni sklepati o angleškem prevodu je notinega imena, temveč naj to uredijo oni, ki so v tej stvari po-kovani.

Br. Turk priporoča, da konvencija sprejme resolucijo, da v prevodu napaka, pa bo strar v redu.

Br. Lekar, št. 7, stavi protipredlog, da se črta beseda 'referendum', ki je zadnja beseda v 1. točki.

Br. Medvešek je mišljenja, da naj beseda 'referendum' ostane ne kjer je.

Br. Baloh priporoča protipredlog, ker po njegovem mnenju referendum preveč stane.

Br. Richard Zavertnik ugotavlja, da bo treba tudi črta spremeniti, če se točka spremeni s tem, da se črta beseda 'referendum'.

Konv. predsednik ugotovi, da protipredlog ni na mestu. Predlog z veliko večino sprejet.

Čitana je točka 2, člen I, in soglasno sprejeta kot čitana.

Čita se točka 3, člen I. Soglasno sprejeto kot čitano.

Čita se točka 1, člen II.

Br. Graković, št. 11, predlaga, da se izpuste besede 'ali po odboru'.

Br. Alesh izjavlja, da je ta predlog neumesten, kajti če ga sprejeli, potem sploh gl. odbora ne bi rabili.

Br. Hliebce, št. 210, je mnenja, da gl. odbor ne sme imeti avtonomične oblasti glede resolucij. Ko imamo vendar referendum.

Br. Richard Zavertnik prečita tozadevno določbo v čarterju, ter izjavi, da pridemo s čarterjem v nasprotje, če pravila sprejmemo, kakor zahteva predlog.

Br. Cvetkovič je mnenja, da ima konvencija popolno pravico spremeniti, če se ji zdi kaj neumestno v pravilih ali čarterju.

Br. Jože Zavertnik ugotavlja, da niti on niti odbor ne more nikomur nič diktirati, toda opozoriti pa mora na nasprotja, v kterih lahko pridemo, če sprejmemo take predloge. Če hočemo kakega spremeniti, moramo spremeniti tudi čarter.

Ker mnogi delegati prihajajo na dan s predlogi in priporočili ki niso na dnevnem redu, poziva br. Somrak konv. predsednik da postopa diktatorsko, delegatom pa nasvetuje, da se naj ne prej dobro seznanijo s pravili, predvsem z načelno izjavo.

Protipredlog, da se črta beseda 'ali po gl. odboru', in predlog da se točka sprejme v celoti, gresta na glasovanje. Predlog sprejet z veliko večino, torej točka ostane, kakor čitana.

Br. Cvetkovič se pritožuje, ker ni prišel do besede, četudi je priglasil. Hotel je le priporočati, da se doda besedam 'po odboru' še beseda 'kakor določajo pravila'.

Čita se točka 2, člen II. Sprejeto kakor čitano.

Čita se točka 1, člen III. Sprejeto kakor čitano.

Čitana je točka 2, člen III, in sprejeta kot čitana.

Čitana je točka 3, člen III, in sprejeta kot čitana.

Čita se točka 1, člen IV.

Br. Kern predlaga, da se vrši konvencija vsaka tri leta, namesto vsaka štiri leta. Omenja, da ima večina organizacij vseh tri leta konvencije, samo Slovenci imamo vsaka štiri. Članstvo se dala s tem prilika, da se seznanj z upravo. Povdarja, da so konvencije niso važne samo za nas, temveč za ves slovenski jugoslovanski narod v Ameriki. Seveda bi pa bilo treba čas za junja konvencij skrajšati, kar bo mladini lahko, dočim je z nas težje, ker nismo vajeni.

Br. Turk priporoča, da ostane po starem ter omenja, da bi stalo vsakih par let \$50,000 več.

S. Jurečič, št. 102, stavi protipredlog, da se vrši konvencija vsaka štiri leta.

Razvije se debata. Br. Berger se strinja s predlogom, da se vrši konvencija vsaka 3 leta, ker imamo vedno veliko stvari za rešiti; prepričan je tudi, da bodo konvencije krajše. Br. Richard Zavertnik se tudi zavzema za konvencijo vsaka 3 leta, kajti tri letih se nabere mnogo važnih reči. Glede stroškov pa omenja, da pride na vsakih 12 let ena konvencija več, in odpade tistih \$50,000 stroškov, o katerih je govoril br. Turk, na devnanajstih let. Če se namreč vrši konvencija vsaka štiri leta imamo v dobi 12 let tri konvencije, a če se vrši konvencija vsaka tri leta, bodo v dvanajstih letih štiri konvencije, torej samo eno več.

Br. Abram, št. 126, tudi priporoča konvencijo na vsaka 3 leta. Poziva delegate, da se naj držijo dnevnega reda ter da ne bodo nestrpni. Omenja, da jih je navzočih iz Clevelanda tih 20, pa niso porabili niti pol ure dragocenega časa. — Br. Medvešek opozarja, da treba misliti na mladino. Na tej konvenciji ni videti mladeničev. Treba je, da dobimo mladino, kajti jednota potrebuje mlajše moči. Priporoča, da se vrši konvencija vsaka 3 leta, ter omenja, da bo priporočal, da se omeji število delegatov kadar pride dotična točka na dnevni red.

Protipredlog in predlog gresta na glasovanje. Protipredlog večino glasov sprejet, torej se vrši konvencija vsaka štiri leta, kakor do sedaj.

Točka 1, člen IV, sprejeta v celoti z večino glasov.

Konv. predsednik zaključki 6. sejo ob 5:45 popoldne.

Waukegan, Ill., 17. septembra 1925.

Frank Zaltz, konv. predsednik. Ludvik Medvešek, konv. tajnik.

Jacob Zupančič, zapisanikar.

VELIKI IZLET V JUGOSLAVIJO

NA NAJHITREJSEM PARNIKU SVETA

MAURETANIA Odpluje iz New Yorka V SREDO 23. SEPTEMBRA OB 11. URI POPOLDNE

38,784 TON

v Cherbourg, pod osebnim vodstvom **MR. S. M. VUKOVIČA** od newyorskega štaba Cunard proge.

JUGOSLOVANI, ki nameravate obiskati svoje domovino to leto ali v jeseni, imate najboljšo priliko, da se pridružite izletnikom v domovino. Mr. Vuković, ki je izkušen vodja izletov, potoval bo z **VELIKO NARAVNO DO ZAGREBA**, ter bo skrbel za vašo prijetno potovanje. Me potnih listov pri preiskavah na meji, itd. Odkrbite si potovanje sedaj.

Za nadaljna pojasnila obrnite se na krajevne zastopnika v vašem mestu, ali pa pišite nam v svojem materinem jeziku.

CUNARD LINE

146 St. Barbours St. Chicago, Ill.